

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
PETEK
22. DEC.
1989

Letnik XLIV.
Štev. 92 (2515)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 7 šil.

P. b. b.

dr. Peter Gstettner

Proces proti Gstettnerju: kako je s svobodo znanosti?

V adventnem času smo doživeli lepo presenečenje. Celovski sodnik za zadeve tiska je po več kot enoletnem preporu določil termin za drugo sodno obravnavo v procesu proti avtorju knjige „Zwanghaft deutsch?“ prof. Petru Gstettnerju ter Založbi Drava, ki je knjigo izdala. Obravnavo pa je danes ob 10.45 in 13.30 uri na deželnem sodišču v Celovcu, soba 129/I.

Kot smo že poročali, avtorja in založbo toži predsednik KHD Feldner, toda današnja razprava bo tekla v prvi vrsti o tem, kako je

s svobodo znanosti na Koroškem. Univ. prof. dr. Peter Gstettner je v teku dokazovanja resnice znanstveni značaj svoje knjige potrdil s številnimi strokovnimi mnenji. Zato bo tem boj zanimivo, kako bo o tem odločilo sodišče. Obravnavo je javna, torej obstaja možnost, da jo spremlja vsakdo, ki se zanjo zanima in ki želi tudi po tej poti spoznati del „koroške klime“. Pravtako pa bo danes tudi obravnavo proti deželnemu glavarju Haiderju, ki je nekatere predstavnike ZSO označil za „bombaše in hujskače“.

Deželna nagrada Janušu

Letošnje kulturne nagrade dežele Koroške so podeljene. Na svečanosti jih je nagrajencem izročil namestnik deželnega glavarja in kulturni referent dr. Peter Ambrozy. Kulturno nagrado dežele je prejel slikar Hans Staudacher, pesnik in slikar Gustav Januš pa je prvi koroški slovenski umetnik, ki je prejel Častno nagrado dežele Koroške. Nagrajencem iskreno čestitamo!

Slovensko besedo izrinili iz prazničnega tv-sporeda!

Izrivanje slovenščine iz koroške javnosti se širi tudi na medijsko področje! To je enoglasna ocena slovenskih osrednjih kulturnih organizacij, Društva slovenskih pisateljev v Avstriji, Kluba občinskih odbornikov in Mlade KEL ob napovedi avstrijske radiotelevizije (ORF), da bo ob praznikih 24. in 31. decembra 1989 odpadla slovenska televizijska oddaja „Dober dan, Koroška“; in to kljub že tako zelo kratko odmerjenemu, tedensko 20-

minutnemu oddajnemu času.

V izjavi za tisk je tajnik SPZ dr. Janko Malle ostro protestiral proti načrtu dunajskega ORF (preberite tudi intervju z vodjo slovenskega oddelka ORF na 8. strani) in poudaril, da koroškim Slovincem ni razumljivo, zakaj slovenska beseda ne bi sodila v medijsko praznično vzdušje. „Objektivno oblikovani televizijski program zagotovo ne bi smel uveljaviti interesa, da se najprej okrni medijska veljava jezika narodnostne

skupnosti in to iz nerazumljivih razlogov in brez upoštevanja mnenja javnosti,“ je rečeno v izjavi SPZ, ki vodstvo ORF tudi poziva, da se nemudoma zavzame za to, da se slovenska oddaja predvaja kot doslej, če je nujno potrebno pa ob spremembi oddajnem času.

Prof. Janko Messner je podelitev nagrade avstrijskih narodnostnih skupnosti za leto 1989 generalnemu intendantu ORF Podgorskemu ocenil kot napako. Dejal je,

da je globoko razočaran, ker je bil Podgorski že nekaj mesecev po prejemu nagrade sposoben tolikšnega cinizma.

Krščanska kulturna zveza je predlagala, naj bi slovensko oddajo vključili v akcijo „Luč v temi“, saj v njej sodelujejo tudi slovenski zbori.

Tako kot SPZ in DSP so tudi KKZ, Klub slovenskih občinskih odbornikov in Mlada KEL zahtevali ponovno vključitev oddaje „Dober dan, Koroška“ v praznični spored.

Nagrajenec vrnil nagrado!

Znani zahodnonemški publicist Rainer Traub, ki je oktobra na tekmo vanju za „Mednarodno publicistično nagrado“ v Celovcu prejel „Nagrado dežele Koroške“, je iz protesta proti zadržanju deželnega glavarja nagrado vrnil. Prejeto vsoto 60.000 šil. pa je prenakazal na konto „Pravna pomoč za prof. Gstettnerja“. V odprtem pismu Haiderju Traub navaja, da nagrado vrača zaradi Haiderjeve namere, da bivšega člana NSDAP, Hitlerjevega poveljevalca Bertla Petreija nagradi s koroškim odlikovanjem.

PREBERITE

- 3 Wieser: Ob okrogli mizi oblikovati skupen program
- 4 Spored Koroških kulturnih dni
- 6 Heutem Slovenski vestnik
- 8 Občinske seje v Železni Kapli, Pliberku in Borovljah
- 11 Das aktuelle Interview: Univ. Prof. dr. Wolfgang Dressler
- 12 Božic v Ameriki
- 15 Nagradni križanki
- 21 Slovenski športniki leta 1989

5. januarja Slovenski ples

Slovenska prosvetna zveza prireja svoj tradicionalni Slovenski ples v petek, 5. januarja 1990. Ta najstarejša družabna prireditev bo spet v celovškem Domu sindikatov (bivši Delavski zbornici). Tokrat bosta za ples igrala priljubljeni Alpski kvintet s pevcema Ivanko Kraševcem in Otom Pestnerjem in Trio „Drava“ (na zgornjem posnetku) iz Borovelj z Emilom Krištofom in Markom Lacknerjem.

Dunajska komisija: Reinprecht je zamenjal Usterja!

Predsednik Koroškega deželnega šolskega sveta prof. Hugo Reinprecht je postal novi član „Spremljevalne komisije za manjšinsko šolstvo pri ministrstvu za pouk“ in se tudi že udeležil seje te komisije preteklo sredo in četrtek na Dunaju. Reinprecht v komisiji zastopa koroško ljudsko stranko, zato je moral iz nje deželni poslanec in bivši drugi predsednik

koroškega deželnega zbora Leo Uster.

Predsednik Reinprecht je v pogovoru za „Slovenski vestnik“ zamenjavo utemeljil s tem, da bi rad sam spremljal delo komisije in ne bil informiran samo iz „druge roke“...

O poteku seje bomo poročali v naslednji številki.

I. Lukan

Danes 24 strani

Liebe Kärntnerinnen und Kärntner!

Das Weihnachtsfest steht vor der Tür – Gelegenheit, innezuhalten und in unserer hektischen Zeit sich auch wieder jener Werte zu besinnen, die es ermöglichen sollen, Kraft zu schöpfen und nachzudenken.

Das Fest der Familie soll in harmonischer Eintracht begangen werden und Geborgenheit und Wärme vermitteln. Für viele Menschen ohne Familie sind diese Tage nicht leicht zu bewältigen, es bleibt die Hoffnung, im Freundeskreis Aufnahme zu finden. Das Schenken von materiellen Dingen ist dank der erfolgreichen Arbeit der Menschen leichter; das Schenken von gegenseitigem Verstehen, Zuneigung und die Toleranzbereitschaft schwieriger geworden.

Im Kärntner Landtag wurde das kommende Jahr einstimmig zum „Jahr der Familie“ erklärt. Ich trete dafür ein, daß Familienpolitik sich nicht allein in Geldleistungen erschöpfen kann; sie muß auch Voraussetzungen dafür schaffen, daß Väter und Mütter Beruf und Familie gleichermaßen verbinden können.

Wenn auch in den letzten Jahren viele neue Betriebsansiedlungen in Kärnten einer großen Anzahl von Männern und Frauen Arbeit gebracht haben, so ist es umso bedauerlicher, daß durch die Schließung von Betrieben gerade vor der Weihnachtszeit viele Familien davon betroffen sind. Unser großes Bestreben ist es, hier Erleichterungen zu schaffen und neue Arbeitsmöglichkeiten für die Menschen zu erschließen.

Die Bemühungen, Ökologie und Ökonomie in Einklang zu bringen, sind vorrangig. Wir sind es unseren Kindern schuldig, eine lebenswerte Umwelt zu hinterlassen.

In Kärnten wurden durch die Seensanierungsmaßnahmen, die Schaffung von Nationalparks und durch die Kärntner Abfallordnung wesentliche Schritte gesetzt. In Zukunft wird es aber dringend notwendig sein, die Verbesserung der Fließwasserqualität weiter voranzutreiben und ein flächendeckendes Luftgütemeßnetz zu errichten.

Ich hatte im Vorjahr auf Grund der bilateralen Beziehungen mit einer Parlamentsdelegation die Gelegenheit, eine Woche in Jugoslawien zu verweilen. Es wurde von mir das Pädagogenmodell für das Minderheitenschulwesen vorgestellt und gleichzeitig auf die Gefahr

Erste Präsidentin des Kärntner Landtages Karin Achatz

durch bestehende Atomkraftwerke hingewiesen; zu tief sitzen noch die Auswirkungen des Tschernobyl-Vorfalles in unseren Knochen. Sie erlauben mir, auf die Sorge der Kärntner Bevölkerung durch den Betrieb des Atomkraftwerkes Krško, das noch dazu in einem Erdbebengebiet liegt, hinzuweisen.

Im Sinne der Arbeitsgemeinschaft Alpe-Adria, die neben der weiteren Vertiefung der gut nachbarlichen Beziehungen der Länder, Regionen und Republiken wesentliche Aufgaben für ein friedliches Miteinander erfüllt, soll es unser aller Bestreben sein, die atomare Gefahr abzubauen. Ich zitiere diesbezüglich Johann Wolfgang von Goethe:

„Die Natur bekümmert sich nicht um irgend einen Irrtum; sie selbst kann nicht anders, als ewig recht handeln, unbekümmert, was daraus erfolgen möge.“

Wir Menschen mögen dies erkennen und danach handeln.

Ein ereignisreiches Jahr, geprägt von den Geschehnissen im östlichen Europa, neigt sich seinem Ende zu. Hoffen wir, daß diese tiefgreifenden Veränderungen den Menschen eine friedliche Zukunft in Freiheit bringen und der Einleitungsprozeß nach mehr Demokratie Fortsetzung finden möge.

Ich wünsche der Kärntner Bevölkerung in allen Landesteilen, aber auch allen Landsleuten fern der Heimat ein frohes Weihnachtsfest und ein gutes und gesundes Jahr 1990.

Karin Achatz

Dragi koroški Slovenci, dragi sosedje!

Prav rad sem se odzval povabilu Slovenskega vestnika, naj napišem nekaj besed za slovenske rojake na avstrijskem Koroškem. V teh burnih časih, ko si dogodki v našem ožjem in širšem življenjskem prostoru sledijo z osupljivo naglico, jim je včasih kar težko slediti in jih razumeti. Zadovoljni smo, ko iz zamejstva pridejo do nas izrazi strinjanja in podpore za dinamične spremembe in razvejan proces demokratizacije, ki je v teku v naši deželi. Razumljivo pa je, da se ob vseh dogajanjih zbuja tudi zaskrbljenost, dvomi in celo strah za usodo Jugoslavije, ki je zašla v globoko krizo.

Ne gre, kot vsi vemo, le za težak ekonomski položaj, ki se ga jugoslovanska vlada loteva z reformami, gre tudi za globalna politična razhajanja, ki se dramatično izražajo v mednarodnih odnosih. V bistvu teh problemov je predvsem eno osrednje vprašanje, to je, kakšna naj bo jutrišnja Jugoslavija, kakšen naj bo socializem, da bi ga sprejeli narodi naše raznolike, mnogonacionalne skupnosti. Odgovori na to vprašanje pa se v Jugoslaviji razlikujejo. Čeprav so danes v ospredju predvsem razlike med Slovenijo in Srbijo, je povsem gotovo, da imajo ideje t.i. „slovenske pomladi“, katere bistvo je demokratizacija ekonomskega in političnega življenja v državi, privržence v vseh delih Jugoslavije. Povsod so ljudje, ki zahtevajo več demokracije, več svobode in si hočejo z dobrim delom prislužiti boljše življenje; tudi v druga okolja prihajajo „pomladi“.

Z reševanjem problemov ne moremo odlašati. Soočiti se moramo z dejstvi, sestiti za mizo in se dogovoriti, kako prebroditi nasprotja in uresničiti tisto, kar nam je skupno in nas združuje. Vendar pa je pot za rešitev lahko le dogovor enakopravnih partnerjev, problemi se ne bodo mogli reševati z dekreti in tudi ne z diktatom enega okolja nad drugim. Verjamem, da to prepričanje deli z menoj veliko Jugoslovancev in zato ni brez podlage optimizem v pogledu na našo prihodnost.

Naša ujetost v jugoslovanske probleme pa nas ne odvrča od sodelovanja s svetom. Nasprotno, uresničujemo se mnoge iniciative za sodelovanje na ekonomskem, poli-

Predsednik Predsedstva SR Slovenije Janez Stanovnik

tičnem in vseh drugih področjih, ki potrjujejo ugotovitev, da je svet eno in da mu vsi skupaj pripadamo. V Sloveniji smo posebno zadovoljni s sodelovanjem s sosedi, kamor sodi tudi Avstrija, pa tudi z rezultati, ki so doseženi v Delovni skupnosti Alpe-Jadran, kjer nas skupni interesi povezujejo tudi z avstrijsko Koroško. Naša konstanta v teh interesih ostaja skrb za uresničevanje pravic Slovencev v zamejstvu, za katere se bomo zavzemali v odnosih z državami, kjer Slovenci živijo, prav tako kot si bomo prizadevali uresničevati pravice manjšin drugih narodov, ki živijo v Sloveniji.

Ob sprejemanju Helsinške listine smo lahko z mnogih strani Evrope slišali zahtevo, naj nacionalne manjšine postanejo „most med državami“, ne pa vzrok napetosti, kot se je to pogosto dogajalo v preteklosti. Danes, ko vidimo, da tako Avstrija kot tudi Jugoslavija vidita svojo prihodnost v „Evropi narodov“, se še močneje zavedamo tega poslanstva manjšin. Slovenci smo kot narod razdeljeni in živimo v štirih sosednjih državah. Zato lahko svojo narodnostno in kulturno enotnost uveljavljamo samo v prijateljskem sožitju med vsemi temi državami. Poslanstvo manjšin je torej poslanstvo miru.

Rad bi rojakom na avstrijskem Koroškem in vsem drugim dobromislečim sosedom od srca zaželel prijetne božične praznike in veliko sreče in zadovoljstva v prihajajočem novem letu. Naj bo to leto dobrega sodelovanja in prijateljskega sožitja med vsemi ljudmi.

Janez Stanovnik

Spoštovane stranke naših posojilnic, zveze ter zadrug, spoštovani odborniki, člani, upokojeanci in nekdanji sodelavci!

Smo na pragu novega leta 1990. Kar nekako prehitro je minilo poslovno in delovno leto 1989. Zato čutim potrebo, da se ob tej priliki zahvalim vsem strankam naših združnih ustanov, pa naj si bodo to posojilnice, zadruge ali zveza, za zaupanje in sodelovanje v letu 1989. Prosim vas, da nam še naprej ostanete zvesti. Vsem sodelavcem združnih ustanov, prav posebno še tistim, ki uspešno delajo, se zahvaljujem za njihovo delo in požrtvovalnost. Sode-

lavce pri zadrukah, ki še niso ali še niso mogli doseči uspehov ostalih, pa vabim, da se še malo bolj potrudijo in v letu 1990 dosežejo enako poslovno raven kot ostali.

Vsem odbornikom se zahvaljujem za tvorno sodelovanje na sejah in za svetovanje poslovojem in jih prosim, da s svojimi nasveti pomagajo združnim ustanovam tudi še v prihodnjih letih. Vsem poslovojem na zvezi, pri posojilnicah, zadrukah ter pri izvozno-uvoznih firmah želim v prihodnjem

letu mnogo delovne vne-
me, tako da bi vsi mogli uresničiti cilje, ki smo si jih zastavili. Za leto 1989 pa velja zahvala vsem poslovojem, ki so prispevali svoj delež k razvoju slovenskega združništva na Koroškem.

Vsem nekdanjim odbornikom in upokojeancem, ki so delali v združnih firmah na Koroškem, želim, da bi po trdem delu svojo jesen življenja uživali v zadovoljstvu in zdravju in se radi spominjali na nekdanja leta.

Vsem želim blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto 1990!

Mihael Antičič

Predsednik Zveze slovenskih zadrug na Koroškem Miha Antičič

SLOVENSKI VESTNIK

2x tedensko

Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Tarviser Straße 16. Uredništvo in uprava: 9020 Celovec, Tarviser Straße 16, tel. (0 463) 51 43 00-30/31/32/33/34, telefax (0 463) 51 43 00-71, telex 42 20 86 ZSO. Glavni urednik: Ivan P. Lukanič; urednika: Andrej Kokot, Andrej Mohar. Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec. Zastopstvo za Jugoslavijo: ADIT-DZS, Kardeljeva c. 8/II, p.p. 171 61000 Ljubljana. Letna naročnina: 370 avstr. šilingov; za Jugoslavijo 200.000 dinarjev. Oglasi: 1/1 stran 12.000 avstr. šilingov, za Jugoslavijo 10.000.000 dinarjev.

Srečno 1990!

Predsednik Zveze slovenskih organizacij dipl. inž. F. Wieser:

Ob „okrogli mizi“ oblikovati skupen program

SV: Tovariš predsednik, leto 1989 se nagiblje h koncu. Slovenci smo doživeli razburljiv razvoj, tako na političnem kot tudi na gospodarskem področju. Kakšna je Vaša splošna ocena o situaciji znotraj narodnostne skupnosti, ki se po hudem udarcu junija 1988, ko je bil sprejet ločevalni šolski zakon, še vedno ni konsolidirala.

Wieser: Nesporno je, da so se v preteklem letu pokazale negativne posledice v letu 1988 sprejete ločevalnega šolskega zakona, za katerega je žal glasoval tudi slovenski državnozbornski poslanec.

Dogajanje okrog omenjenega zakona, ki je rezultat konsekvence nadaljevanja koroške protislovenske tristrankarske manjšinske politike pod vodstvom nemško-nacionalnega tabora na čelu s svobodnjaki, je med koroškimi Slovenci povzročilo globoko krizo, ki je še nismo uspeli preseči. Pozitiven premik v minulem letu pa je uvedba slovenskih televizijskih oddaj in obljuba večje finančne pomoči, ki jo slovenska narodna skupnost upravičeno pričakuje že več kot 40 let.

V letu 1989 je koroški in avstrijski politiki uspelo razdeliti koroške Slovence na pridne in ekstremne, na tiste, ki so vredni koroške domovine, in one, ki menda nimajo avstrijske zavesti. Žal so tisti, ki jim je bila dodeljena vloga pridnih, to sprejeli in se v njej kar dobro počutijo. V tem času se tudi potrjuje, kar sem izjavil spomladi, da je sprejetje koroškega ločevalnega modela in izigravanje manjšine po eni ter obljuba večje finančne pomoči manjšini po drugi strani „kravja kupčija“ (Kuhhandel). Iz današnjega vidika postaja ta politični maneuver še bolj jasn, saj nam je predstavnik Urada zveznega kanclerja dr. Holzinger na zadnji seji manjšinskega sosveta dne 14. 12. 1989 razložil, zapisano pa je tudi v zapisniku seje sosveta z dne 19. 10. 1989, da memorandum ni pravno veljavna pogodba med osrednjima slovenskima organizacijama in avstrijsko vlado, temveč le obljuba, da se bo Urad zveznega kanclerja pri posameznih ministrstvih zavzemal za realizacijo točk iz memorandumu (Verwendungszusage). Hkrati pa je dr. Holzinger poudaril, da je bilo to slovenskemu poslancu jasno že od vsega začetka.

Glavni zmagovalec v vprašanju slovenske narodne skupnosti v minulem letu je brez dvoma deželni glavar Haider, saj koroški Slovenci ne pomnimo, kdaj bi slovenska koroška mladina ploskala kakemu koroškemu deželnemu glavarju, kot se je to zgodilo na prireditvi iniciativne skupine „Slovensčina, moj jezik“ dne 24. sept. letos v Modestovem domu. Ploskali so vodju stranke, ki je vsa povojna leta vodila politiko nasprotovanja, nastopala proti izpolnitvi 7. člena ADP, ki je proti dvojezičnim na-

pisom, ki je forisirala preštevane posebne vrste, se angažirala za ločevalni zakon in nasprotovala ustanavljanju mešanih gospodarskih podjetij na Koroškem.

Z upoštevanjem navedenih dejstev in iz pomena, da so enotnost, prizadevnost in borbenost naroda pogoji za obstoj in preživetje, moram reči, da je globalna bilanca narodne politike v letu 1989 negativna.

SV: ZSO daje vtis, da sicer zastopa pozicijo večine narodne skupnosti, da pa ji ne uspe izstopiti iz defenzivne pozicije. Kje so vzroki za to? Kako je s politiko novega dialoga?

Wieser: Res je tako. Večina koroških Slovencev se s politiko tristrankarskega pakta ne strinja. Zveza slovenskih organizacij v zadnjih mandatnih obdobjih vodi politiko opozicije do obstoječe narodnostne politike koroške in dunajske vlade. Dolga leta smo bili pri tem tudi dokaj uspešni – spomnimo se le mogočnega odpora koroških Slovencev in avstrijske demokratične javnosti proti politiki ločevanja. ZSO je bila skupaj z nekaterimi demokratičnimi strukturami na čelu tega gibanja.

Od tedaj dalje, ko sta koroška in avstrijska politika s pomočjo nove politike Narodnega sveta koroških Slovencev (dr. Grilc je na tiskovni konferenci junija 1988 izjavil, da je NSKS spremenil politiko za 180 stopinj in da koroška politika nima več interesa asimilirati slovensko narodno skupnost), zlomili odpor narodne skupnosti, pa smo se vsi skupaj znašli v defenzivi in postali nezanimivi za avstrijski demokratični tabor.

Drugi vzrok pa je v tem, da se vse preveč ukvarjamo z našimi notranjimi problemi (glej neskončno razpravo okrog znanstvenega dela), namesto da bi se posvetili praktičnim problemom, potrebam, željam in pobudam ljudi iz naših dvojezičnih občin.

Politiko „novega dialoga“ sta NSKS in KEL razglasila potem, ko sta se znašla v zagati zaradi pristanka na ločevalni model. Koroške tri stranke se tej politiki vse do sedaj niso odzvale. V luči priprav na 70. obletnico koroškega plebiscita pa tudi ni nikakršnih izglede, da bi prišlo do pozitivnih premikov. V praksi to funkcionira tako, da se politiki prav radi kažejo na slovenskih prireditvah in sprejemih, povedo eno ali dve slovenski besedi, potem pa, ko bi morala beseda meso postati (finančna podpora Mohorjevi ljudski šoli), se skrijejo za zakonske predpise in si umijejo roke. Vendar, Slovenci smo jim medtem že ploskali, slovenski tisk je vseslovenski in avstrijski javnosti že sporočil, da smo bili koroški Slovenci deležni njihove velike pozornosti.

Politika „novega dialoga“ bo vse dotlej le parola in pobožna želja, dokler se koroška deželna vlada ne bo pripravljena brez botovanja KHD in brambovcv

in brez pridržkov enakopravno pogovarjati s predstavniki obeh osrednjih slovenskih organizacij.

SV: Klub slovenskih občinskih odbornikov je dobil novega predsednika. Dolgoletni predsednik Mirko Kumer je odstopil zaradi razhajanja v politiki obeh osrednjih organizacij. ZSO je na občnem zboru Kluba slovenskih občinskih odbornikov priznala, da mu v preteklosti ni namenila takšne pozornosti kot bi to bilo potrebno. Se bo odnos do novega odbora s predsednikom mag. Waldhauserjem sedaj spremenil?

Wieser: KSOO je brez dvoma pomemben narodnopolitični forum. ZSO je v preteklosti in bo tudi v bodoče akceptirala vsakega njegovega predsednika in izvoljenega odbora.

Naš odnos do KSOO bo odvisen predvsem od tega, v koliko bo resnično samostojen (v preteklosti to ni bilo vedno tako) in v koliko bo upošteval dejstvo, da v okviru ZSO delujejo Slovenci in Slovenke iz različnih političnih taborov in strank. Tendence, ki jo je čutili v zadnjem času, da se KSOO in KEL organizacijsko in kadrovske poenotita, sodelovanja z ZSO ne bo olajšala.

Članek v „nt“, da je naša organizacija proti polnopravnemu sodelovanju KSOO v Koordinacijskem odboru, ne odgovarja vsebini njegove zadnje seje in je zlonameren.

SV: Po deželnozbornih volitvah marca letos je oblast v deželi prevzel nemško-nacionalni Jörg Haider. Kako po pol leta njegove glavarstva ocenjujete posledice za koroške Slovence?

Wieser: Zgrešena politika koroške SPÖ in ÖVP je svobodnjaški stranki omogočila, da je svojega predsednika Haiderja postavila za deželnega glavarja. Haider v koroško politiko uspešno in naglo uvaja nov, modern tip nemškega nacionalizma.

Brez zadržkov uveljavlja politiko ločevanja obeh narodov na Koroškem. KHD in KAB sta postali še bolj cenjeni organizaciji, saj imata po Haiderjevih besedah veliko zaslug za razvoj na Koroškem. Nova Haiderjeva politika uspešno razdvaja obe narodnopolitični organizaciji, deli Slovence na pridne in zle. Bivši člani NSDAP prejemajo visoka odlikovanja. Žal Haider v vrstah SPÖ in ÖVP nima pravega nasprotnika. Obe osrednji organizaciji in koroški in avstrijski demokratični tabor bi Haiderjevi politiki lahko nudili resničen odpor in ga prisilili, da bi se moral izkazati s pravo barvo. To, kar se je dogajalo v preteklih mesecih, pa je žaloigra, saj se nismo znali resno spoprijeti s pojavi narodnostnega ločevanja, asimilacije in nemškega nacionalizma. V NSKS pa je bilo po Haiderjevi zmagi tudi precej takih, ki so bili zdovoljni in so Haiderju prikimali zato, ker je SPÖ izgubila absolutno večino in s tem deželnega glavarja.

SV: Na gospodarskem področju se je situacija hudo zaostrila. Haiderju je uspelo zapreti Tovarno celuloze Obir na Rebrci. Kaj to pomeni za slovensko narodnostno skupnost na Koroškem in kdo so glavni krivci za ta usoden razvoj?

Wieser: FPÖ in Haider sta že vedno nasprotovala ustanavljanju mešanih podjetij na južnem Koroškem. Haider sam je v letih 1978/79 vodil referendum proti vstopu Slovenija papirja v celulozno tovarno na Rebrci.

Njegova stranka je v deželnem zboru glasovala proti ustanovitvi podjetja UNIOR v Borovljah. Tako (javno ali prikrito) nasprotovanje vsem oblikam gospodarske krepite slovenske narodne skupnosti je pričakovati tudi v bodoče. Žal pa so slovensko narodno skupnost zadeli tudi drugi hudi udarci na gospodarskem področju. Gospodarski polomi kot so Posojilnica Borovlje, Cartrans in hude finančne izgube firme Jugotrade ter precejšnjega dela blagovnega sektorja Zveze slovenskih zadrug so le del zgrešene politike slovenskih zadrugskih subjektov. Žal je tudi Gospodarska zbornica Slovenije v preteklosti z nesprijemljivim vmešavanjem v interne koroške gospodarske zadeve preprečevala, da bi se stvari razčistile in bi bil storjen nov začetek. Najbolj nam je v spominu vmešavanje njenega predsednika, ko je šlo za razčiščenje borovljske fin. afere. Tudi njena finančna podpora je bila usmerjena izključno le v pokrivanje starih izgub, ne pa v nastajanje novih pobud in iniciativ privatnega koroškega gospodarstva.

Pri mešanih firmah pa smo pričeli razvoju, ki jo prav tako podpira sedanja politika Gospodarske zbornice Slovenije, da se koroški kadri v teh firmah vse težje uveljavljajo in da se le v nekaterih upošteva tudi avtentičen ekonomski interes koroškega slovenskega prebivalstva. Seveda tak razvoj pogojuje tudi gospodarska kriza v Sloveniji in Jugoslaviji.

Pri tem pa bi si vsi skupaj lahko vzeli za zgled angažiranje avstrijskega gospodarstva na Južnem Tirolskem.

SV: Prve tri seje Narodnostnega sosveta za Slovence so za nami. Imamo vtis, da ta gremij ne izpolnjuje pričakovanj in da celo slabi pozicijo obeh osrednjih organizacij. Je ta vtis pravičen?

Wieser: Po treh sejah sosveta lahko dejansko ugotovljamo, da se koroški tristrankarski sporazum prenaša tudi na dunajska tla. Nadaljnje dejstvo je, da NSKS ni bil pripravljen podpreti poslovnika, ki bi upošteval 7. člen avstrijske državne pogodbe in ki bi obe osrednji organizaciji obvezoval k čim bolj enotnemu nastopanju v sosvetu. Popolnoma jasna je tudi tendenca zveznih vladnih institucij, da se na račun sosveta zmanjša vloga osrednjih organi-

zacij. V kolikor obe organizaciji v sosvetu ne bosta v stanju voditi enotno politiko in strategijo, bodo tako sosvet kot obe organizaciji vse manj prisotni v avstrijski notranji politiki.

Sodelovanje ZSO v sosvetu pa ne more nadomestiti delovanja in mobilizacije na terenu, kar se žal ta čas dogaja.

V primeru, da obe osrednji organizaciji ne bosta zmožni enotnega nastopanja v sosvetu, bo ZSO prisiljena resno razmisliti, da ga zapusti.

SV: Uradna Koroška in nemško-nacionalni krogi v deželi bodo prihodnje leto praznovali 70. obletnico plebiscita. Po dosedanjih izgledeh bo to miting KHD in brambovcv z uradno udeležbo. Stal bo najmanj 7 milijonov, nekateri celo govorijo o 10 milijonih šilingov. Kako se bo temu izbruhu nemško-nacionalcev upirala ZSO?

Wieser: Sedanja, tako organizacijski kot finančni, načrti za praznovanje 70. obletnice koroškega plebiscita so še najbolj podobni velikim polmilitantnim paradam, ki so jih v preteklosti prirejali na Vzhodu.

Napoved gospoda Unkarta, da bo naslednja proslava že leta 1995, nas potrjuje v prepričanju, da se namerava koroški nemški nacionalizem modernega Haiderjevega kova tudi v prihodnje napajati iz t. im. proslavljanj zmage nad Slovenci.

Zveza slovenskih organizacij bo skupaj z drugimi koroškimi organizacijami in posamezniki izdelala alternativni predlog, ki bo izhajal iz tega, da je bilo glasovanje leta 1920, pa naj si bo za Avstrijo ali za Jugoslavijo, legitimno; da je bilo slovensko prebivalstvo po letu 1920 izpostavljeno hudi pritiskom in asimilaciji, še posebej pa narodno zavedna slovenska duhovščina. Tako se tudi sedanje generacije koroških Slovencev in vidni predstavniki slovenske narodne skupnosti ter predstavniki slovenske koroške cerkve ob narodnem ponosu in zgodovinskem spominu ne morejo vključevati v proslavljanje obletnice 10. oktobra v smislu Haiderjeve politike. Prireditve ob obletnici morajo biti usmerjene v prihodnost in proti vsakršnemu narodnostnemu ločevanju in ustvarjanju geta za slovensko narodno skupnost v deželi. Na osnovi današnjih konceptov koroške deželne vlade osebno ne vidim možnosti, da bi ZSO in slovenska narodna skupnost pri tem „aufmarsu“ sodelovala.

SV: Tov. predsednik, mislite, da bo NSKS sodeloval ob proslavljanju?

Wieser: Narodni svet koroških Slovencev je samostojna organizacija in bo tudi samostojno odločal, ali bo sodeloval ali ne. Toda njegovi predstavniki so soodgovorni za celotno narodno skupnost. Zveza slovenskih organizacij se bo prizadevala, da bi nastopanje ob obletnici plebiscita uskladila z Narodnim svetom.

SV: Še kratek pogled v matico. Spomladi bodo volitve, nastopilo bo več strank. Kaj si lahko koroški Slovenci obetamo od razvoja v Sloveniji?

Wieser: Dogodki v Jugoslaviji in Sloveniji nas nadvajajo s skrbjo in negotovostjo. Mnogo ljudi pa je tudi hudo razočaranih. Kriza družbenopolitičnega in gospodarskega sistema je prisotna na vseh ravneh življenja. Dejstvo je, da zveza komunistov ne predstavlja več tiste družbenopolitične sile, ki bi bila v stanju poenotiti ljudi in potegniti državo iz globoke krize. Jasna opredelitev za globalno reformo gospodarstva in družbenopolitičnega sistema,

(dalje na 8. strani)

Ivan Lukan

Tretja seja narodnostnega sosveta po njegovi ustanovitvi sredi septembra letos je trajala preko pet ur, konkretnih rezultatov oz. sklepov pa ni bilo.

Glavne točke seje, ki jo je vodil predsednik dr. Grilc – od ZSO pa so se je udeležili predsednik dipl. inž. Feliks Wieser, tajnik dr. Marjan Sturm in dr. Mirko Messner – so bile odklonitev obljubljenih subvencij za privatno ljudsko šolo Mohorjeve s strani deželne vlade, diskusija o plebiscitnem jubileju 1990 ter zapisnik zadnje seje, v katerem je zapisano, da je uradnik ustavne službe pri Uradu zveznega kanclerja memorandum, ki sta ga meseca februarja 1988 sklenila ministra Neisser in Löschnak s predstavniki obeh osrednjih slovenskih organizacij, razlo-

PLAKATE, AUFKLEBER, PROGRAMME

TRANSPARENTE, EINLADUNGEN

S 400.000,—

FESTABZEICHEN - MEDAILLEN

* 1.300.000,—

TRANSPORT - FAHRTKOSTEN

* 1.400.000,—

DEKORATIONEN - BESCHRIFTUNGEN -

GRAPHIK

* 500.000,—

TRIBÜNEN

* 400.000,—

FESTKONZERTE - GEDENKFEIERN

* 400.000,—

MESSE-DEPOT

* 75.000,—

TIEFGARAGE (Miete)

* 75.000,—

ORDNERDIENSTE

* 100.000,—

BUNDESHEER - POLIZEI - ROTES KREUZ

* 100.000,—

TONANLAGEN, BELEUCHTUNGEN

* 100.000,—

VERPFLUGSKOSTEN

* 300.000,—

ABSCHLUSSEMPFANG

* 100.000,—

SONSTIGES (AKM, Versicherungen etc.)

* 250.000,—

Izvleček iz proračuna za plebiscitno slavlje 10. oktobra 1990, ki ga je obravnaval „posvetovalni komite“ na svoji seji 19. oktobra letos. Že samo postavke za plebiscitne značke ter potne stroške znašajo v skupni višini 2,7 milijona šilingov. Paralele z nacionalističnim „mitingom“, kot so ga pred letom dni organizirali v naši malo bolj oddaljeni soseščini na jugovzhodu, niso spregledljivi.

Mučna seja narodnostnega sosveta

žil le še kot „zagotovilo o namenu“ (Verwendungszusage), česar pa člani ZSO, NSKS in Cerkve niso slišali.

V zvezi s subvencijo za privatno dvojezično ljudsko šolo Mohorjeve se je v diskusiji pojavil predlog o finančni podpori te šole s strani mestne občine Celovec in o možnosti, da bi le-ta končno tudi prevzela vzdrževanje šole in jo odprla kot javno dvojezično šolo. Predlog članov NSKS, naj sosvet pozove koroško deželno vlado, da Mohorjevi odobri 2 milijona šilingov subvencije, ni bil dan na glasovanje kot tudi ni bil dokončno izoblikovan predlog za podporo oz. vzdrževanje šole s strani mestne občine Celovec.

Odločitev o tem vprašanju – stališči Mohorjeve kot tudi mesta Celovec na seji nista bili jasni – bo verjetno sprejeta na naslednji seji sosveta

sredi januarja 1990.

V tem času pa bo – po neuradnih informacijah z Dunaja – zvezno ustavno sodišče ponovno obravnavalo pritožbo družine Messner-Zeichen zaradi odklonjene prijave sina Ilja k dvojezičnemu pouku na poskusni ljudski šoli na pedagoški akademiji v Celovcu v začetku šolskega leta 1988/89.

Pismena odločitev ustavnega sodišča bo verjetno vplivala tudi na vprašanje financiranja privatne dvojezične Mohorjeve šole, saj bo z mnenjem ustavnega sodišča jasno, ali imamo koroški Slovenci pravico do slovenskega pouka in tako tudi do javne dvojezične ljudske šole v Celovcu.

Na seji so dolgo razpravljali tudi o 70. obletnici koroškega plebiscita prihodnje leto. Tajnik ZSO dr. Marjan Sturm je pri tej točki presenetil z inter-

nim predračunom koroške deželne vlade, v katerem so do zadnje podrobnosti izračunani stroški enodnevnega slavlja 10. oktobra 1990 v koroški prestolnici v višini 10.000.000 šilingov! Sturm in Wieser sta v zvezi s tem ostro kritizirala načrt in izdatke za to priveditev, „saj namerava uradna koroška za dvomljivo prireditve v enem dnevu porabiti toliko kot po štiridesetletnih pogajanjih z zveznimi oblastmi znaša celotna podpora slovenski narodnostni skupnosti v enem letu“, je dejal dr. Marjan Sturm.

Direktor deželnega urada dv. sv. dr. Ralf Unkart je v zvezi s tem internim aktom deželne vlade dejal, da le-ta še ni dokončen ter da računa, da se bo vsota 10 milijonov šilingov še znižala.

Kot smo že poročali, so stranke v koroškem deželnem zboru v okviru dežel-

Slovenci na pragu v novo Evropo

Iz Čedadu poroča IVAN LUKAN

Slovenci v Italiji so pripravljeni sprejeti izziv nove Evrope! Tega vtisa ni posredovalo samo geslo 17. občnega zbora Slovenske kulturno gospodarske zveze (SKGZ) preteklo nedeljo v Čedadu pri Vidmu, ki se je glasilo „Slovenci v Italiji za bodočnost v enakopravnosti, za demokratičen razvoj na pragu nove Evrope“, temveč tudi celoten potek zbora, ki so se ga poleg delegatov vseh 26 včlanjenih organizacij udeležili tudi mnogi gostje ostalih slovenskih organizacij v Italiji, predstavniki skoraj vseh italijanskih strank v regionalnem

parlamentu, zastopniki Italijanov v Istri, predstavniki SZDL, ZKS, ZSMS iz Slovenije, za koroške Slovence pa predsednik ZSO dipl. inž. Feliks Wieser.

Wieser je v svojem pozdravu občnemu zboru SKGZ, ki je hkrati praznovala tudi 35. obletnico svojega obstoja, poudaril, da se tudi koroški Slovenci na pragu v novo Evropo srečujemo z dvema različnima konceptoma, namreč s konceptom sodobnega (nemškega) nacionalizma, ki hoče manjšine potisniti v geto in ki na enem in istem teritoriju ločuje živeče narode, in s konceptom odprtosti, večjezičnosti, multikulturalnosti in demokratičnosti, brez nevarnosti, da bi bili narodi oz. narodnostne skupnosti ogrožene, da izgubijo svojo identiteto. „Večina koroških Slovencev je za drugi koncept“, je dejal Feliks Wieser in pri tem poudaril, da ta del tudi z optimizmom gleda v novo Evropo.

Tudi predsednik Slovenske kulturno gospodarske zveze Klavdij Palčič je v svojem govoru jasno nakazal edino možno perspektivo evropskega razvoja, ko je dejal, da

(Dalje na 20. strani)

nega proračuna pretekli teden odobrile v ta namen 7.000.000 šilingov...

Dr. Tichy z Urada zveznega kanclerja pa je članom sosveta sporočil, da podpora, ki jo je sklenil sosvet na svoji seji oktobra letos, ne bo znižana, kar pomeni da bo slovenska narodnostna skupnost prejela 9,6 milijona šilingov. 400.000 šilingov pa ne bodo izplačili, ker ta vsota šteje kot vezani kredit.

21. Koroški kulturni dnevi 27., 28. december 1989

SPORED:

SREDA, 27. 12. 1989

9.30 Otvoritev
10.00 F. J. Bister: Avstrijska nacija in slovenska narodnost – antagonizem ali vzajemnost?
11.00 Ciril Zlobec: Nacionalna samobitnost Slovencev in vprašanje slovenskega naroda v večnacionalnem prostoru
14.30 Ernst Brückmüller: Avstrijska nacija in vprašanja njenega multietničnega značaja
16.00 Georg Auernheimer: Ogrožanje identitete v mešanih kulturah
19.30 Nace Šumi: Umetnik Valentin Oman (diapozitivno predavanje)

ČETRTEK, 28. 12. 1989

9.30 Ralf Unkart: Vindišarska teorija in ljudsko štetje leta 1991
Vladimir Klemenčič: Statistična kategorija „Windisch“ za občevalni jezik na Koroškem ob uradnih avstrijskih popisih prebivalstva
14.30 Podijska diskusija: Koroški Slovenci in 70. obletnica plebiscita. Diskutirajo predstavniki obeh osrednjih političnih in kulturnih organizacij

Vsa predavanja bodo simultano prevajana v oba deželna jezika

UNIVERZAZA IZOBRAŽEVALNE VEDE V CELOVCU
PREDAVALNICA I

Alle Vorträge werden simultan in die jeweilige zweite Landessprache übersetzt

UNIVERSITÄT FÜR BILDUNGSWISSENSCHAFTEN IN KLAGENFURT, HÖRSAAL I

PROGRAMM:

MITTWOCH, 27. 12. 1989

9.30 Eröffnung
10.00 F. J. Bister: Die österreichische Nation und die slowenische Nationalität – Antagonismus oder Übereinstimmung?
11.00 Ciril Zlobec: Die nationale Eigenart der Slowenen und Fragen des slowenischen Volkes im multinationalen Raum
14.30 Ernst Brückmüller: Die österreichische Nation und die Frage nach ihrem multiethnischen Charakter
16.00 Georg Auernheimer: Identitätsbedrohung durch Mischkulturen?
19.30 Nace Šumi: Der Künstler Valentin Oman (Diavortrag)

DONNERSTAG, 28. 12. 1989

9.30 Ralf Unkart, Vladimir Klemenčič: Die Windischentheorie und die Volkszählung 1991
14.30 Podiumsdiskussion: Die Kärntner Slowenen und der 70. Jahrestag der Kärntner Volksabstimmung. Es diskutieren Vertreter der slowenischen politischen und kulturellen Zentralorganisationen

21. Kärntner Kulturtag

Prireditelji/Veranstalter: Slovenski inštitut za proučevanje prostora Alpe-Jadran, Slovenska prosvetna zveza, Krščanska kulturna zveza/Slovenisches Institut zur Alpen-Adria-Forschung, Slowenischer Kulturverband, Christlicher Kulturverband.

10 let Pliberškega časopisa

Takšno kulturnopolitično prireditve Pliberčani komajda pomnijo: ob 10-letnici izhajanja Pliberškega časopisa, občinskega glasila Enotne liste, je v nabito polni dvorani pri Florjanu v Vogrčah nastopilo skoraj 250 kulturnikov, ki sodelujejo v raznih zborih in skupinah (na sliki: MoPZ Foltej Hartman). Dolgoletni

odbornik EL Mirko Kert je v nagovoru izpostavil pomen delovanja EL v pliberški občini, mestni svetnik Mirko Kumer pa je tudi za bodoče napovedal, da se bo EL, (z njo vred pa seveda Pliberški časopis) še naprej zavzemala za socialno, gospodarsko, kulturno in narodnostno enakopravnost vseh občanov. O

pomenu Pliberškega časopisa pa je Kumer še dodal: „Odločitev zanj smatramo kot akt samopomoči, kajti z listom lahko posredujemo občanom potrebne objektivne informacije iz občine ter poročamo o delovanju naših mandatarjev.“ Tudi uredništvo Slovenskega vestnika kliče še na mnoga leta!

Vedernjak, Wolautschnig, Dovjak in Hribar na podijski diskusiji.

Slika: Mohar

„Obir“: Posledice in „izhod“

Odredba deželne vlade o zaprtju tovarne celuloze Obir na Rebrci je stara že mesec in pol. Znano je tudi, da bo na mah postalo brezposelnih nad 200 ljudi. Seveda je večina delavcev v skrbeh, nič čudnega pa ni, da vzdihujejo tudi občinski politiki, saj bo zaprtje tovarne celuloze prizadelo tudi njihovo blagajno. Spodbudno ob tem pa je, da vsaj majhna skupina ljudi glasno razmišlja o možnostih, kako bi s svojimi pobudami prebivalce doline Bele lahko rešili popolnega gospodarskega izumrtja.

ANDREJ MOHAR

Vest o zaprtju tovarne celuloze, vest o sporočilu predsednika Slovenija papirja Mira Varška deželni vladi, da Slovenija papir na Rebrci ne bo proizvajal ne celuloze ne lesovine, je hudo prizadela Obirjeve delavce, kmete, ki so Obirju prodajali les, seveda pa tudi ostalo prebivalstvo doline Bele, ki je na neposreden način tudi imelo korist od delovanja tovarne. Dejansko je bila celulozarna življenjska žila celotnega okraja, bistveno je prispevala h kupni moči prebivalstva, hkrati pa dajala tudi možnost sosednjim občinam, da so vendarle nekako zadovoljevale potrebe občanov.

Izguba za občino

Že sama občina Železna Kapla bo leta 1990 zgubila milijon in pol šil. dohodkov iz raznih davkov, ki so se prej stekali iz tovarne v občinsko blagajno. Leto za tem pa bosta kapelški občini primanjkovala kar dva milijona. To pa je za občino, ki v bistvu že tako uresničuje komunalno dejavnost le s pomočjo posebnih deželnih podpor, lahko pogubno. Tako tudi finančni referent Stossier (SP) na vprašanje odbornika Pasterka (KPA), katere postavke bo morala občina zaradi nižjih dohodkov črtati, ni vedel drugega odgovora kot: „Povsod bomo morali varčevati. Najprej pa seveda pri doslejnjih prostovoljnih prispevkih in podporah!“

Torej grozi občanom, da bodo poleg izgube delovnih mest, poleg izgube dodatnega zaslužka od prodaje lesa zgu-

bili še tiste podpore, ki so jih doslej spodbujale, da so se npr. posvečali tudi splošno koristnim dejavnostim.

Seveda se je tudi v občinski hiši začela razprava o tem, kdo je v bistvu najbolj odgovoren za nastalo situacijo: Smrtnik (EL) je glavno krivdo pripisal politikom SPÖ, ki da se tudi na občinski ravni niso dejansko zavzemali za rešitev celulozarne, župan Haller pa je absolutno krivdo zvalil spet na Slovenija papir, ki da dejansko ni hotel več proizvajati na Rebrci...

Strokovni nasveti

Tudi v občinski hiši se je torej razvnela razprava, ki jo je mogoče slišati v vsakem krogu, za vsako (gostilniško) mizo. Kljub temu pa je spricho dejstva, da je tovarna celuloze zaprta, da so ta delovna mesta zgubljena, treba tudi reči, da zgolj razprava o krivicah za prebivalce ni izhod iz krize.

Zato je bilo zelo zanimivo mnenje dr. Jörga Wydra, predsednika švicarskega združenja gorskih regij, ki je na predavanju v Železni Kapli razvijal znanstvene teze o potrebni regionalni politiki. Glavna izpoved: po še tako boleči izgubi glavnega gospodarskega podjetja resignacija ni na mestu, potrebna je iniciativnost prebivalstva, ki si mora samo ustvariti koncepte za „alternativno gospodarsko dejavnost“.

K dvojezičnosti oziroma h (zaradi odseljevanja) grozeči izgubi narodne identitete pa je nedvoumno dejal, da je treba na turističnem področju še bolj zavestno upoštevati in propagirati prav to dvojezičnost kod dodatni argument. V potrdilo tega pa je

Wyder navedel izvrstne (tudi gospodarske) rezultate turistične propagande v Graubündnu, kjer so zavestno izpostavili posebnosti retoromanske kulture, arhitekture...

Prvi lastni zarodki

Kljub temu, da je dr. Wyder opozarjal, da je v prvi fazi potrebna požrtvovalnost vsaj nekaj ljudi, da je razvijal tezo, da je treba prve rezultate lastnih pobud usklajevati in konkretizirati v sodelovanju s strokovnjaki in znanstveniki npr. univerze, pa „zadeva“ še ni docela rešena. To lahko ugotavlja tudi skupina „Južnokoroška solidarnost“, ki med drugim načrtuje tudi t. im. „delavnico za bodočnost“. Doslej predstavljeni osnutek zamisli, kaj bi bilo morda še mogoče uresničiti v dolini Bele, nikakor še ni konkreten. Kljub temu pa je razveseljivo, da so npr. Del Vedernjak, Jozi Hribar, Monika Dovjak in Gernot Wolautschnig na „podijski diskusiji“ lahko že postregli s prvimi zamislami.

Hkrati pa se je tudi ob tem prizadevanju pokazala realnost: udeleženci diskusije so opozarjali, da obratni svet nikakor ne sodelovati pri razvijanju takih konceptov, kritizirali pa so tudi Slovenija papir, da se premalo briga za bodočnost svojih doslejnjih delavcev.

In dejansko je škoda, da Slovenija papir doslej niti za lesni oddelek ni predložil svojih predlogov. Prav v zvezi z njim pa bi bila možna hitrejša odločitev: prostor je na voljo, kmetje, ki bi prodajali les, so zelo zainteresirani, kupcev je dovolj. Slovenija papir bi torej dejansko lahko odločil, da lesni oddelek deluje dalje. S tem pa bi bilo zagotovljenih vsaj nekaj delovnih mest, kmetje bi imeli zagotovljen odkup lesa, Slovenija papirju pa ga ne bilo treba kupovati tudi v Magdalenu...

Gradnja predora dobro napreduje

ŠENTJAKOB V ROŽU. – Kot sporoča družba Turske avtoceste, gradnja Karavanškega predora dobro napre-

To leto kar 17,5 milijona nočitev

CELOVEC. – V preteklem poletju je koroški turizem zabeležil precejšen porast, saj so našli kar 15,1 milijona nočitev, kar pomeni povečanje za skoraj pet odstotkov. Povprečno so turisti na Koroškem ostali 7,7 noči. Povečalo se je predvsem število nočitev tujcev (8,7%), pa tudi njihovo število se je povečalo za 3,9%. Največji porast so zabeležili v podjettih višje kategorije, v kampih pa se število skoraj ni spremenilo.

duje. Potem ko so letos junija prebili predor, ki povezuje Koroško (od Kota pri Šentjakobu) in Slovenijo (do Hrušice) v dolžini 7,9 kilometrov, so ga zdaj začeli opremljati. Generalni direktor družbe je dostavil, da dela napredujejo tudi na slovenski strani, tako da bo predor skoraj gotovo odprt v poletju 1991.

Lojze Čik postal ekonomski svetnik

MALA VAS. – Zaslužni kmečki funkcionar Lojze Čik iz Male vasi pri Škocjanu je dobil priznanje za svojo požrtvovalnost. Na predlog kmetijske zbornice so mu namreč v ponedeljek v zveznem ministru na Dunaju dodelili častni naslov ekonomskega svetnika.

Vremenska postaja deluje že 10 let

KOPANJE. – Pred desetimi leti, 1. novembra je na planini Bleščeči, kjer stoji znana planinska postojanka Koča nad Arihovo pečjo, začela delovati vremenska postaja, ki jo redno upravljajo dežurniki omenjene kočice. Pobudo za postavitev te postaje je dal tedanji predsednik Slovenskega planinskega društva Celovec Lubo Urbajs, uredil in uvedel pa jo je Herbert Guttenbrunner. Ob tem jubileju velja prav njemu največja zasluga, saj je prav on od celovške metereološke postaje priskrbel najpotrebnejše naprave, kot so pluviometer (dežemer), menzura za merjenje padavin in ročni snegomer; njegov oče, bivši predsednik koroškega deželnega zbora Josef Guttenbrunner, pa je poklonil dragocen barometer. Ostale aparate, med njimi avtomatsko merilno napravo za tem-

peraturo in vlago, pa je kupilo društvo.

S temi napravami se naši dežurniki – vremenarji – ukvarjajo vsako nedeljo ne glede na to, kakšno je vreme. Tudi če je preko meter snega, je treba na planino, da opravijo svoje delo.

To dežuranje naših vremenarjev pa seveda zelo koristno služi tudi javnosti, ki ima tako možnost daleč od mestnega vrveža uživati lepote narave, še posebno pozimi, ko je narava odeta s snežno odejo. Dom na Bleščeči pa je tudi edina planinska postojanka v Karavankah, ki je redno odprta tudi pozimi, na kar smo ljubitelji te kočice še prav posebno ponosni.

Dežurnikom – vremenarjem – ob njihovem prazniku prav iskreno čestitamoz željo, da bi s to prizadevnostjo in idealizmom nadaljevali tudi v prihodnje.

Izobraževalna ustanova zavoda šolskih sester v Šentpetru pri Šentjakobu nudi svojim učencem (predvsem učenkam) pestro izobraževalno možnost, ki sega od višje (5-letne) šole za gospodarske poklice z maturo, preko (3-letne) strokovne šole za gospodarske poklice do enoletne gospodinjske šole. O programu tega izobraževalnega zavoda so se lahko prepričali vsi, ki so izkoristili predbožični dan odprtih vrat. Pri tem je vodstvo šole poudarilo, da šola omogoča temeljito trgovsko izobrazbo, da učni načrt zavoda vključuje tudi gostinstvo in turizem, predvsem pa, da dvojezičnost v času odprtih meja pomeni neprecenljivo prednost.

HEUTE IM SLOVENSKI VESTNIK

Die Seite
für unsere deutschsprachigen Leser/innen

Proteste – „Dober dan, Koroška“ aus dem Feiertags-TV entfernt!

Eine Welle des Protestes schlägt den Programmverantwortlichen im ORF-Wien aus den Reihen der Kärntner Slowenen entgegen. Der Grund ist die Entfernung der erst vor einem dreiviertel Jahr eingeführten und ohnehin wöchentlich nur 20 Minuten dauernden TV-Sendung „Dober dan, Koroška“ aus dem Feiertagsprogramm des ORF.

Diese Sendung wird Sonntag, dem 24. Dezember und Sonntag, dem 31. Dezember 1989, nicht zur Ausstrahlung gelangen.

Elternverein am BG für Slowenen fordert zweisprachige HAK

Der Elternverein am Bundesgymnasium und Bundesrealgymnasium für Slowenen in Klagenfurt/Celovec sprach sich im Rahmen seiner Generalversammlung am vergangenen Samstag einmütig für die Errichtung der öffentlichen zweisprachigen Handelsakademie mit Beginn des Schuljahres 1990/91 sowie den Standort BG und BRG für Slowenen in Klagenfurt/Celovec aus. Die beiden Zen-

tralorganisationen der Kärntner Slowenen wurden aufgefordert, bei den politischen Verhandlungen mit der Landes- und Bundesregierung entschlossen für die Errichtung dieser berufsbildenden höheren Schule mit dem Schulbeginn 1990/91 einzutreten.

Im Rahmen der Vollversammlung wurde der bisherige Obmann Ivan Lukan in seiner Funktion bestätigt.

DI Tomaž Beltram neuer Generalkonsul der SFRJ in Klagenfurt

Der 50-jährige Wirtschaftsfachmann Dipl.-Ing. Tomaž Beltram wird – wie der Slovenski vestnik aus sicherer Quelle in Erfahrung bringen konnte – neuer Generalkonsul der SFRJ-Jugoslawien in Klagenfurt. Beltram war in verschiedenen hohen politischen Funktionen in Slowenien tätig, verbrachte einige Jahre in Bonn und ist derzeit Chef der Auslandsabteilung eines Großunternehmens in Nova Gorica, wo er auch geboren wurde. Dipl.-Ing. Tomaž Beltram spricht gut Deutsch. Er folgt Borut Miklavčič, der nach langjähriger Tätigkeit als Generalkonsul in Klagenfurt nach Slowenien zurückkehrt.

Folgen der Obir-Schließung spürbar

Die Folgen der Obir-Schließung wird auch die Gemeinde Eisenkappel/Zelezna Kapla stark spüren: im Budget 1990 muß sie mit Einnahmerückgängen von 1,5 Millionen Schilling aus der Lohnsummen- und Gewerbesteuer rechnen, 1991 werden es 2 Millionen sein. Deshalb kündigte Finanzreferent Stossier (SP) bereits an, daß man vor allem bei den bisherigen freiwilligen Leistungen an die Gemeindebürger sparen werde. Einzelne Gemeinderäte kritisierten, daß die Zu-

schußgemeinde noch weiter verarmen werde, und daß sie daher auch ein stärkeres Engagement der Gemeindevorstandsmitglieder für die Beibehaltung der Fabrik Obir vermißt hätten.

Die „Südkärntner Solidarität“, Organisator des jüngsten Hungerstreikes von Obir-Arbeitern, bemüht sich mittlerweile um die Erstellung eines „Zukunftskonzeptes“, bei dessen Realisierung wenigstens einige der ehemaligen Obir-Arbeiter beschäftigt werden könnten.

Predsednik Lukan je prof. dipl. trg. Francu Brežjaku (desno) v zahvalo za osemletno opravljane odgovorne funkcije blagajnika združenja staršev predal sliko znanega jugoslovanskega slikarja moderne Dimovskega.

Dan staršev na ZG za Slovence

V znamenju pozitivnega sodelovanja med starši, dijaki, profesorskim zborom, ravnateljstvom in dijaškimi domovi je v soboto potekal občni zbor Združenja staršev na Zvezni gimnaziji in zvezni realni gimnaziji za Slovence v Celovcu. Predsednik združenja staršev Ivan Lukan je v svojem poročilu izpostavil prispevek združenja k „usklašenemu delovanju vseh teh faktorjev, ki jih med seboj povezuje slovenska gimnazija.“

Lukan je nadalje poudaril, da je odbor združenja za šolsko leto 1989/90 odobril podporo dijakom, ki izvirajo iz socialno šibkih družin v višini nad 150.000 šilingov in se ob tej priložnosti zahvalil vsem, ki so s prostovoljnimi prispevki to pomoč omogočili.

V zvezi z najnovejšim razpletom vprašanja javne dvojezične trgovske akademije je Lukan dejal, da združenje od obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev zahteva odločen nastop pri političnih pogajanjih med zvezno in deželno vlado ter zastopniki koroških Slovencev februarja ali marca 1990, ter zagotovil, da je združenje staršev pripravljeno učinkovito podpreti zahtevo za ustanovitev trgov-

ske akademije s šolskim letom 1990/91 na slovenski gimnaziji.

Ravnatelj dv. sv. dr. Reginald Vospernik je v svojem poročilu navedel pozitiven razvoj ob vpisu dijakov v prvi razred v tem šolskem letu, nadalje je starše seznanil s problematiko pouka angleščine, saj se ta jezik zaradi poučevanja dveh jezikov poučuje šele od 3. razreda dalje, kar je za dijake, ki se po četrtem razredu prešolajo na druge poklicne višje šole (trg. akademija, višja tehnična šola itd.), pomanjkljivost. Občni zbor se je zato izrekel za uvedbo angleščine v prvih dveh razredih nižje stopnje ter za primerne ukrepe v to smer. Oblika pouka je še nedorečena.

Na volitvah je bil za predsednika soglasno potrjen Ivan Lukan, prav tako pa tudi ostali odbor: Novi člani v odboru so dr. Anton Koren (blagajnik), dr. Joži Amrusch in šentprimoski ravnatelj Alojz Lach. Marjanci Meschnikovi, dipl. trg. prof. Franc Brežjakui ter dipl. trg. Jozu Haberniku, ki niso več v odboru, pa je predsednik izrekel zahvalo za dolgoletno sodelovanje.

Kotmara vas: Peter Offner bo novi župan

V občini Kotmara vas bo v naslednjem času prišlo do velikih sprememb v vodstvu občine. Že danes bo na občinski seji kot podžupan odstopil odbornik, znani sodelavec koroškega radia Hugo Götzhaber in to funkcijo prepustil 39-letnemu Petru Offnerju. Le-ta naj bi po sklepu občinske socialistične frakcije v začetku leta 1990 postal tudi novi župan občine Kotmara vas.

Sedanji župan Josef Struger, ki je 15 let vodil občino, bo namreč 8. januarja 1990 odstopil. V razgovoru za Slovenski vestnik je Struger dejal, da je vsega skupaj 25 let kot občinski odbornik in pozneje kot župan deloval za dobro občino in da je že čas, da dobi mlada generacija možnost oblikovati komunalno politiko.

Volitev novega župana bo v teku meseca januarja.

Tudi odstop Baurechta?

Po zanesljivih virih bo januarja prihodnjega leta odstopil tudi bistriški župan ravnatelj Othmar Baurecht. Njegov naslednik še ni znan.

Vesele božične
praznike in srečno
in uspešno novo leto
želi vsem občanom,
prijateljem in
gostom

župan

Hanzi Ogris
OBČINA BILČOVS

Zahtevajte za otroka dvojezično spričevalo!

Ministrica Hawličkova je sporočila, da se na željo staršev k dvojezičnemu pouku prijavljenim otrokom lahko izstavijo dvojezična spričevala. Strokovno združenje pedagoških delavcev v tej zadevi predlaga sledeče: Ravnatelji naj obvestijo starše o tej možnosti (varianta 1), kjer pa tega ne bodo storili, naj starši pisмено zahtevo izročijo učitelju (varianta 2). Dvojezična spričevala je izdala Založba Drava v Celovcu. Ravnatelji jih lahko naročijo pri „Naši knjigi“, 9020, Paulitschgasse 5-7.

Zahtevnik		Ime otroka	
Mesto in ulica		Mesto in ulica	
<p>Prosim, da mi izstavite dvojezično spričevalo, če to mogoče je. Če ne, prosim, da mi sporočite, zakaj ne. Če mi ne boste odgovorili, bom predpostavil, da mi ne boste odgovorili.</p>			
Datum		Podpis staršev	
Mesto		Mesto	

Slovenski melos v glasbi A. Mežka

V Modestovem domu so v petek zvečer Krščanska kulturna zveza, Slovenska prosvetna zveza, Mlada KEL in iniciativna skupina „Slovenščina, moj jezik“, pripravile dve uri prijetnega programa. V kombinaciji živega nastopa in video posnetkov, ki smo jih videli na dveh velikih ekranih, so se približno sedemdeset poslušalcem predstavili Gabriel Lipuš, Jasna Knez in Aleksander Mežek.

Gabriel Lipuš, izviren po svojih interpretacijah Kovičevih pesmi, znan po ploščah Plevel ena in dve, je poleg odraslih z Veliko basnijo navdušil tudi otroke. Jasna Knez, plesalka, pedagoginja, koreografija in dobitnica več nagrad, se je predstavila z dvema povsem različnima plesoma, ki sta pokazala raznolikost njene umetniške interpretacije. Osrednji del večera pa je vzel v „zakup“ Aleksander Mežek, ki ga tokrat nismo videli in slišali s kitaro in Sivo potjo, temveč je svoj projekt Podarjeno srcu predstavil z besedo in posnetki. Prva promocija albuma je bila letos septembra na Bledu, sedaj pa se je odzval povabilu koroških Slovencev, kajti kot je sam dejal, ga na ta del Avstrije vežejo prijetni otroški spomini, ko je tu preživljal počitnice. Sicer pa je Aleksander Mežek rojen v Žirovnici, pred 16 leti ga je pot zanesla v London, kjer je s svojo vztrajnostjo in z malo sreče, spoprijateljil se je namreč z zvanečim imenom rock and roll glasbe Cliffom Richardom, uspel.

Pred približno tremi leti je v Mežku začel zoreti projekt, katerega je nosil v sebi že dolga leta. V nekem inter-

vjuju je izjavil, da si je vse-skozi želel posneti ploščo, ki bi jo v trgovini kupil tudi sam. To je plošča Podarjeno srcu. Plošča, ki je posvečena in podarjena Sloveniji, je izraz njegovih čustev, ki se jih, kot pravi, ne smemo sramovati, saj nas prav to loči od hladnih zahodnjakov. Važno je le, da jih izrazimo s ponosom, tudi z avtoriteto, če je potrebno, saj je to edina pot, da nam bodo drugi verjeli.

V projektu Podarjeno srcu je Aleksander Mežek združil vse svoje znanje in izkušnje. Posrečilo pa se mu je tudi, da so njegovo zabavno glasbeno simfonijo, kot jo imenuje sam, po glasbeni plati pomagala soustvarjati tako slavna imena kot je londonski simfonični orkester z Leonardom Bernsteinom, Cliff Richard, Rich Wakeman (bivši klavia-

turist skupine Yes), Slovenski oktet, Radijski komorni zbor Ljubljana in Consortium Musicum. Po materialni plati so projekt, vreden 100.000 funtov (2 milijona šilingov) omogočili Slovenci, živeči po vsem svetu, med njimi tudi koroški, ter številne delovne organizacije iz domovine in tujine. Plošča Podarjeno srcu naj bi s fondom, ki so ga že ustanovili in v katerega se steka del denarja, dobljenega od prodaje, pomagala mladim nadarjenim slovenskim glasbenikom.

Ob prelepih, nekoliko romantičnih video posnetkih smo slišali šest pesmi, ki združujejo ljudsko glasbeno tradicijo, slovenski melos, mogočno orkestralno glasbo in seveda Aleksandra Mežka.

Zdenka Varga-Novljan

Po predstavitvi plošče oz. videoglasbe Aleksandra Mežka, so se sodelujoči zahvalili publiku; z leve proti desni: Jasna Knez in njena hči, Gabriel Lipuš in Aleksander Mežek.

slika: V. Obid

„Brez čarovnic ne gre!“

V nedeljo je v Šentjakobu in na Radišah gostovala otroška plesna skupina Mojce Horvat iz Ljubljane.

V razgibanem in očarljivem plesu je dvaindvajset otrok v pestrih kostumih pokazalo, da „brez čarovnic

ne gre“. Razne pravljичne osebe so se gibale okrog majhne deklice, ki bi bila rada zaspala, pa ji niso dale miru. Šele čarovnici je uspelo, da ustavi ta divji ples fantazije.

Otroška publika je bila nad tem, kar so ji na odru poka-

zali njihovi sovrstniki navdušena. Nastopajoči otroci so bili zelo pristržni, plesi umetniško dovršeni (saj so program pripravljali skoraj leto dni), skupina pa zelo naravna – otroška. Odziv številnih obiskovalcev naj bo spodbuda za več takih in podobnih prireditev za naše najmlajše.

Vida Obid

Slavljenca (na desni) je čestitala tudi Milena Gröblacher

Silvo Ovsenk 70-letnik

Silvo Ovsenk, bivši partizan, kulturnik in veliki prijatelj koroških Slovencev, praznuje te dni svoj 70. rojstni dan. Ob tej priložnosti je slavljenec minulo nedeljo povabil svoje prijatelje v Preddvor na Gorenjskem, kjer so se srečali ob prijetnem obujanju spominov. A to ni bil le običajen klepet, temveč skrbno pripravljen pomenek, ki ga je vodil znani radijski novinar Silvo Teršek. Ta je na svojski, satirično hudomušen način opisal Ovsenkovo življenjsko pot in v pogovor vključeval njegove koroške prijatelje, ki so govorili o njegovem prispevku k razvoju slovenske kulture na Koroškem v povojnih letih, zlasti na odr-

skem področju.

Te Ovsenkove zasluge je še posebej opisal Tonči Schlapfer, ki je dejal, da so sadovi njegovega dela na Koroškem vidni tudi v današnjem kulturnem delu. Tajnik Slovenske prosvetne zveze dr. Janko Malle pa je dejal, da brez prispevka Silva Ovsenka koroški Slovenci na dramskem področju ne bi dosegli tako visoke ravni in se jubilanu zahvalil v imenu SPZ in tistih, ki s Silvom sicer niso sodelovali, a danes gradijo na sodovih njegovega dela.

Silvu Ovsenku želimo še mnogo zdravih let, da bi še dolgo prihajal med prijatelje na Koroškem.

Podelili Severjeve nagrade

V Sloveniji se vsako leto ob obletnici smrti Staneta Severja z več prireditvami poklonijo spominu na tega velikega slovenskega gledališkega igralca. Tudi letos sta bili osrednji slovesnosti v Ribnici na Pohorju, kjer je Stane Sever umrl, tik pred smrtjo pa še zadnjokrat nastopil s svojo predstavo Gledališča enega, ter v Škofji Loki, kjer so podelili tradicionalne Severjeve nagrade naj uspešnejšim slovenskim gledali-

škim igralcem v zadnji sezoni. Nagrado za največjo igralško stvaritev v slovenskih poklicnih gledališčih sta prejela Olga Kacijan iz Slovenskega mladinskega gledališča v Ljubljani in Janez Škof iz Mestnega gledališča ljubljanskega, nagrado za amaterske gledališke igralce je dobil Srečo Centrih, član KUD Zarja Trnovlje-Celje, med študenti akademije pa Lučka Počkaj in Ksenija Mešič.

L.S.

Knjižni dar MD že v prodaji

V obeh slovenskih knjigarnah in pri poverjenikih lahko kupite knjižni dar Mohorjeve družbe za leto 1990. Zbirka poleg koledarja zajema še šest del: Roman Leva Detele Stiska in sijaj slovenskega kneza, knjigo Petra Fistra Arhitektura Zilje, Roža, Podjune in Gur, slovensko-nemško otroško knjigo Moj pastir, ki sta jo napisala Helene in David Haidle, zbirko otroških pesmi Maruše Sedlak Čas uhaja, ki jo je ilustrirala Marjanca Jemec-Božič in kaseto „O Podjuna“ s pesmimi Mešanega pevskega zbora Podjuna/Pliberk. Knjige so na prodaj tudi posamič, cena

celotne zbirke pa znaša 775 šilingov.

Poleg koledarja, ki je opremljen z barvnim ovitkom in barvnimi reprodukcijami slik Petra Paula Wiplingerja in z vsebinsko zanimivimi prispevki o kulturnopolitičnem življenju naše narodne skupnosti, še posebej opozarjamo na knjigo Petra Fistra o stavbarski dediščini južne Koroške.

Poleg redne zbirke je mogoče kupiti še druge knjige, med njimi priporočamo knjigo Ivan Cankar in Mohorjeva, za katero je uvodno študijo napisal prof. dr. France Bernik, njena cena pa znaša 180 šilingov.

Dr. Franci Serajnik

odvetnik
Wiesbadenerstr. 3, Celovec
tel.: (04 63) 516 330, fax: 514324

Vesele praznike in srečno 1990!

Ob „okrogli mizi...“

(nadaljevanje s 3. strani)

za pluralistični sisem in za tržno gospodarstvo ter demokratične volitve so lahko začetek nove poti, ki bo postopoma slovenski in druge narode in narodnosti v Jugoslaviji privedla iz hude krize. Odločilna sprememba bo možna le takrat, če se bodo lahko sprostile ustvarjalne sile najširših ljudskih slojev. Koroški Slovenci smo ob krizi v Sloveniji še bolj prepuščeni samim sebi in nemškonalnemu pritisku. Prav absurdno pa se nam zdi, ko koroški deželni glavar Haider izraža hudo zaskrbljenost za usodo slovenskega naroda v Jugoslaviji, na Koroškem pa opušča vsako priložnost, da bi dejansko ogroženi narodni skupnosti, ki je v zadnjih 45 letih izgubila več kot dve tretjini substance, omogočil normalen razvoj. Pomoč matičnega naroda, tako moralna kot materialna, se v zadnjem obdobju zmanjšuje in pogosto, predvsem s strani tistih institucij, ki so odgovorne za sodelovanje s koroškimi Slovenci, čutimo, da je načelo „manjšina je subjekt“ le fraza. Za leto 1990 si od razvoja v Sloveniji želimo, da bi se vse etablirane in alternativne politične sile bolj poglobile v probleme slovenske narodne skupnosti in upoštevale upravičene želje koroških Slovencev, da o svoji usodi odločajo kot subjekt. Želimo, da bi bila skrb za zamejske Slovence vključena v novo slovensko ustavo in da bi slovenska skupščina vsestransko in večkrat letno obravnavala položaj slovenske narodne skupnosti, sprejela v soglasju s njo določene ukrepe, o katerih naj bi bil informiran ves slovenski narod, in na tem gradila sodelovanje s koroškimi Slovenci. Želimo pa si tudi, da bi predstavniki SR Slovenije, ki prihajajo na Koroško (posamezniki so izvzeti), kljub težki situaciji v domovini pokazali malo več samozavesti in pokončnosti do naše skupne zgodovine, kulture in jezika.

SV: Kaj pričakujete od leta 1990 v narodnostni politiki koroških Slovencev?

Wieser: Predvsem krepitev samozavesti in ustvarjalno enotno nastopanje v najbolj pomembnih narodnostnih vprašanjih. Močnejšo povezanost z demokratičnim taborom na Koroškem in v Avstriji.

Želim si, da bi presegli hudo razočaranje in razdvojenost, ki je slov. narodno skupnost zajelo po sprejetju ločevalnega šolskega zakona. Ob „okrogli mizi“ naj bi vsem slovenskim organizacijam in zavzetim posameznikom omogočili, da bi skupaj oblikovali in načrtali nadaljnje delo v prid enakopravnosti Slovencev v Avstriji in, resnično demokratičnega sožitja med manjšino in večino.

Pogovor je vodil glavni urednik Ivan Lukan.

Tomaž Beltram
novi generalni
konzul SFRJ

Sicer vest še ni uradno potrjena, toda po zanesljivih vesteh bo novi generalni konzul Socialistične federativne republike Jugoslavije v Celovcu dipl. inž. Tomaž Beltram. Imenovani je strokovnjak s področja zunanje trgovine in mednarodnih vprašanj, doma je iz Nove Gorice in je star okrog 50 let. Doslej je bil vodja zunanjetrgovinskega oddelka slovenskega velepodjetja Gostol v Novi Gorici, prej pa je bil član Centralnega komiteja ZKS in več let v diplomatski službi v jugoslovanski ambasadi v Bonnu. Beltram bo nasledil generalnega konzula Boruta Miklavčiča.

AKTUALNI POGOVOR

Mirko Bogataj,
ORF-Celovec„To je
dunajska
odločitev“

Slovenska oddaja „Dober dan, Koroška“ na 2. avstrijski televizijski mreži bo z novim letom z dosedanjih 20 podaljšana na 30 minut. Tudi čas slovenskih radijskih oddaj bo po novem letu daljši.

SV: Pri pregledu tv programa za praznične dni smo ugotovili, da v tem času – do 7. januarja 1990 – ne bo slovenske televizijske oddaje. Zakaj?

Bogataj: To je odločitev z Dunaja, z utemeljitvijo, da na vsak praznik oddajajo za celotno avstrijsko tv mrežo, medtem ko je oddaja „Dober dan, Koroška“ lokalna, ki jo lahko sprejemamo samo na Koroškem. Tako med prazniki ne oddajajo nobenih lokalnih programov v nobeni avstrijski deželi, ne v nemškem in ne v slovenskem jeziku.

SV: Kakšne izkušnje ste si nabrali ob dosedanjih slovenskih televizijskih oddajah, kako so jih sprejeli gledalci na Koroškem?

Bogataj: Prva anketa, na katero se je odzvalo 709 oseb, je pokazala presenetljive rezultate, če poleg tega še upoštevamo, da je bila izvedena v poletnem času, ko ljudje manj gledajo televizijo, se je izkazalo, da 52 odstotkov vseh Slovencev na Koroškem gleda redno slovenske televizijske oddaje, od ostale polovice pa ena tretjina skoraj vsako oddajo. Takih, ki sploh ne gledajo iz razloga, da jim ni vseč ali da oddaje ne morejo sprejemati, je 0,9 odstotka.

SV: Kakšna bo vsebinska zasnova oddaje „Dober dan, Koroška“, ko boste imeli na voljo več oddajnega časa?

Bogataj: Zdaj bomo lahko upoštevali želje in potrebe gledalcev, ki so jih navedli v tej anketi. V vsaki oddaji bomo imeli vsaj en glasbeni poudarek, en video-klip z vsemi vrstmi glasbe, ki jih gojimo koroški Slovenci, vokalno, vokalno-instrumentalno in moderno glasbo. Nadalje bomo imeli v vsaki oddaji po en športni prispevek za mlajšo generacijo, ki se navdušuje predvsem za šport, kot je pokazala naša anketa, in tudi za najmlajše, katerim smo

doslej žal posvečali premalo časa.

SV: Kaj pa kultura in umetnost?

Bogataj: Kultura in umetnost sta bili že doslej tako rekoč v prednosti v vseh sporedih in bosta tudi nadalje tvorili težišče. Seveda bomo tudi v prihodnje upoštevali vse aktualne politične dogodke, ki so v zvezi s slovensko narodnostno skupnostjo na Koroškem.

SV: Več oddajnega časa na televiziji zahteva tudi več sodelavcev. Ali boste uredništvo okrepili?

Bogataj: Že do zdaj je televizijske prispevke pripravljalo šestnajst različnih sodelavcev, vzgojili smo povsem mlado, najmlajšo televizijsko ekipo v Avstriji, ki se dobro razvija, ki dela z vso zavzetostjo in elanom in sem ji hvaležen, da tako skrbno obdeluje naše televizijske prispevke. Sedaj pa šolamo že drugo generacijo.

SV: In z uredniške plati?

Bogataj: Za urednika bo sprejet Jurij Perč.

SV: Do daljšega oddajnega časa bo prišlo tudi pri radijskem sporedu, kolikšen bo ta?

Bogataj: Od januarja dalje bomo imeli vsako sredo enourno večerno oddajo v času od 21. do 22. ure, kar je zlasti za poletje zelo ugoden čas.

SV: Kakšna bo vsebina teh oddaj?

Bogataj: Ta oddaja bo predvsem kulturnega značaja, bolj kot doslej se bomo posvetili kulturnim dogodkom, in brž ko bomo obvladali televizijski čas, se bomo v radijski oddaji posvetili interkulturnemu sodelovanju v deželi, s tem bomo skušali zapolniti vrzel na tem področju, ker pri tem ni dovolj komunikacije med slovensko in nemško govorečimi sodeželani, ki so premalo informirani o dogajanju v slovenski narodni skupnosti. Oddaja bo deloma dvojezična.

Andrej Kokot

Hude posledice zaprtja

ŽELEZNA KAPLA. – Posledice zaprtja tovarne celuloze Obir so se odrazile tudi na občinski seji. Najprej je to pokazal že bežen pogled na proračun za naslednje leto, saj bo občina imela zaradi tega skoraj milijon in pol manj dohodkov, nato pa je o nastali situaciji občinski svet obravnaval še poročilo župnana Hallerja. Ta je stanje skušal omiliti in zbuditi upanje, da bi na Lesnikovem polju le prišlo do ustanovitve kakega novega podjetja (napovedal je celo, da je dežela vsako novo delovno mesto pripravljena podpreti s 400.000 šilingi).

V razpravi sta odbornika EL Lado Hajnžič in Franc Smrtnik predvsem kritizirala, da SPÖ, tako na deželni kot tudi na občinski ravni, ni dovolj storila za ohranitev tovarne Obir, pa tudi ne za zagotovitev nadomestnih delovnih mest v dolini Bele. Odbornik Jurči Pasterk (KPA) pa je v tej zvezi kritiziral, da tudi vprašanje kanalizacije še vedno ni rešeno: „Čeprav so občani morali visoke stroške za priključek že plačati, še sedaj nimamo čistilne naprave. Tudi v tem se kaže premajhna odgovor-

nost občinskega predstojništva, ki bi moralo tudi od dežele boj odločno zahtevati, da bi uresničila projekt zveze za kanalizacijo Velikovec!“

Sicer pa je občinski svet razpravljal tudi o nekaterih zamislih za poživitev turizma, toda predstave še niso konkretizirane, predvsem pa manjka denarja. Prav to pa je tudi glavna težava občinskega proračuna, ki je v primerjavi z letošnjim letom nižji za skoraj 3 milijone. Proračun za l. 1990 izkazuje primankljaj skoraj petih milijonov, za katere pa finančni referent Stossier upa, da jih bo Kapli s posebno podporo „podarila“ dežela.

Podražitev...

BOROVLJE. – Obiti za prihodnje leto so slabi: Borovlčanom grozi kar cela vrsta podražitev: kanalščina, odvažanje smeti, voda. To je bilo napovedano na pretekli občinski seji. Na njej so tudi sklenili preurediti otroški vrtec, kar bo stalo 4 milijone šilingov. Odbornik Volilne skupnosti Peter Waldhauser je zahteval, da občina končno uvede tudi uradno dvojezično skupino v vrtcu, a je ostal brez podpore. Waldhauser je tudi zahteval, da občina asfaltira cesto v Strugarjah do Križnikove trate. Soglasno pa je občinski odbor sprejel resolucijo proti ukinitvi tovarne železniške proge iz Svetne vasi v Borovlje. Občina dodatno zahteva, naj bi na tej progi uvedli tudi potniški promet za Borovlje.

Hans Pawlik
75-letnik

CELOVEC. – Predsednik Zveze socialističnih borcev za svobodo in bivši tretji predsednik koroškega deželnega zbora Hans Pawlik je te dni praznoval svoj 75. rojstni dan. Iskrene čestitke tudi iz uredništva Slovenskega vestnika.

Zapravljanje in potrebe

PLIBERK. – Obvezne dajatve deželi rastejo, dohodki iz raznih davkov upadajo. To dejstvo so morali spoznati tudi v pliberški občini, kjer občinski svet naslednje leto lahko samostojno odloča le še o samo 1,9 milijona šilingih. Vse ostalo so obvezne dajatve ali stari dolgovi.

„Povsod moramo varčevati!“ je edini recept, ki ga ponujajo politiki koalicijske vlade SPÖ-ÖVP, pri tem pa se ne ozirajo na druge možnosti in in dejanske potrebe občanov. Frakcijski vodja EL Andrej Wakounig je pri tem ostro kritiziral, da občina v otroškem vrtcu v Šmihelu še vedno ni pripravljena voditi uradno dvojezično skupino: „Tako bi lahko od zvezne vlade prejeli dotacijo za eno vzgojiteljico, prihranili bi si mnogo denarja, hkrati pa bi priznali tudi enakopravnost otrok.“ V Pliberku je neresenih še mnogo perečih vprašanj tudi na področju ekologije, za njihovo rešitev pa se koalicijska „vlada“ v Pliberku ne zavzema. Mestni svetnik Jože Partl (EL) je imenoval le primer Sadjakove jame v Božjem grobu, ki je napolnjena z raznimi odpadki in bi

jo bilo treba nujno urediti. Toda za to menda ni denarja. Kritiziral je tudi, da družba za vlečnice na Peci še vedno neprimerno skladišči olje sredi narave, medtem ko drugi lastniki zemljišč na pobočju Pece ne smejo graditi ničesar. Zahteval je, da je treba to „ekološko bombo“ odstraniti.

Mestni svetnik Fric Kumer (EL) je v razpravi o proračunu (celoten obseg za leto 1990 znaša 57,4 milijona šilingov), med drugim tudi kritiziral da občina zaradi pomanjkanja sredstev ne bo mogla več podpirati ustanavljanja novih podjetij ali razširitve že obstoječih.

Dvojezično

BOROVLJE. – Občinski list borovljskih socialistov „Ferlacher Rundschau“ kot eden prvih občinskih listov večinskih strank vse bolj upošteva tudi slovenski jezik. V božični številki lista sta kar dve strani v slovenščini, in sicer poročili o otvoritvi nove šole v Slovenjem Plajberku ter o dvojezični prireditvi „Dober večer, sosed!“ Glavni urednik lista je Felix Sattmann.

Obvestilo bralcem

Naslednja številka Slovenskega vestnika bo zaradi praznikov izšla v petek, 5. januarja 1990. Tudi po novem letu se bomo prizadevali, da bo naš časopis zanimiv, aktualen, pregleden in da bo dvakrat tedensko zadovoljil potrebe po informiranju naših bralcev. Uredništvo

BOŽIČNA

PRILOGA

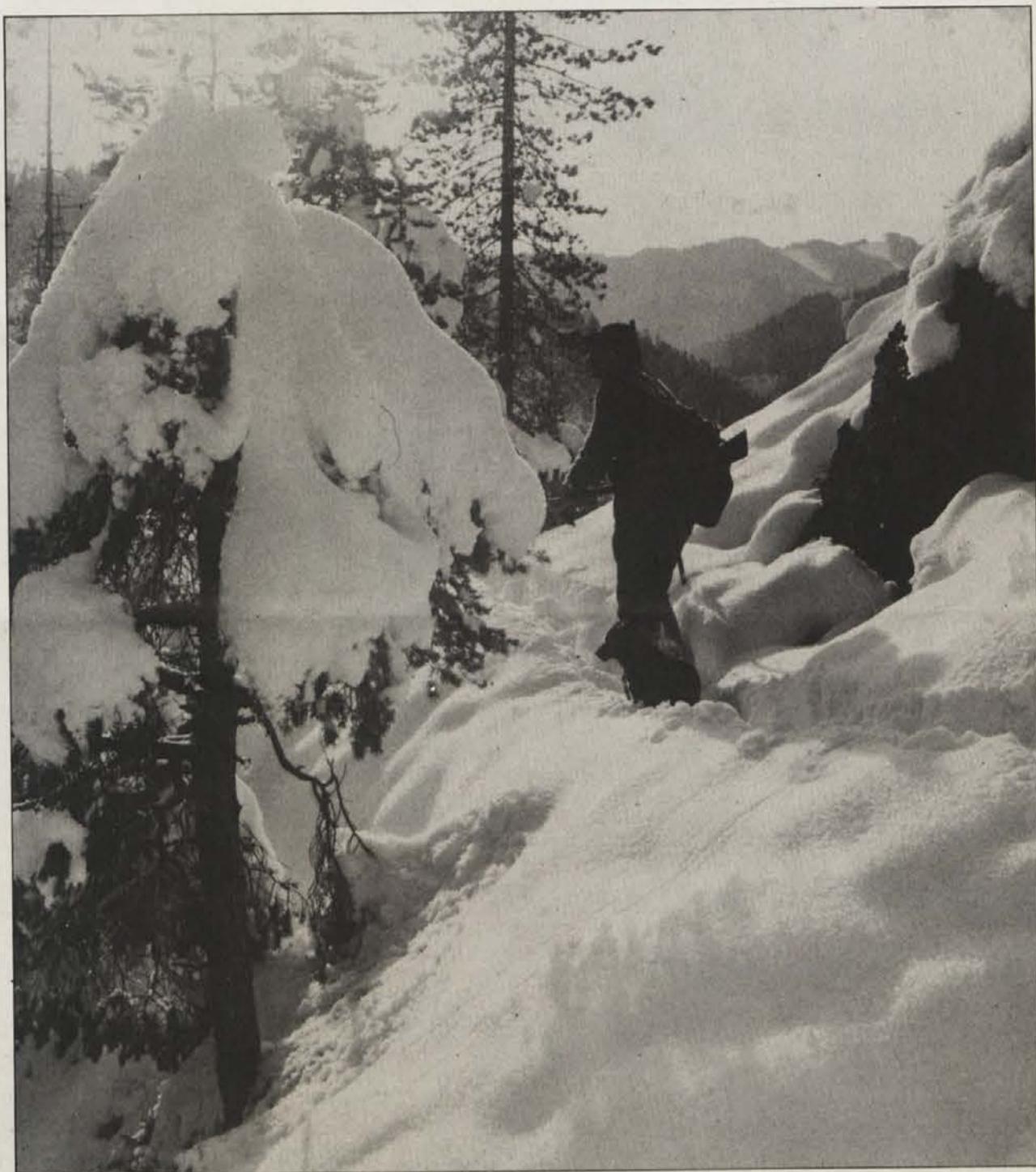
1989

Vsem bralkam in bralcem,
članicam in članom,
sodelavcem, prijateljem
in somišljenikom želijo

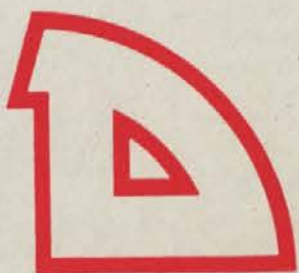
**prijetne
praznike
in srečno
novo leto
1990**

Uredništvo in uprava
SLOVENSKEGA VESTNIKA
Slovenska prosvetna zveza
Zveza koroških partizanov
Slovensko šolsko društvo
Zveza slovenskih žena
Slovensko planinsko društvo
Zveza slovenske mladine
Slovenska kmečka zveza
Zveza slovenskih izseljencev
Slovenska športna zveza
Slovenski inštitut za
proučevanje prostora
Alpe-Jadran

ZVEZA SLOVENSКИH
ORGANIZACIJ

Prijetne praznike
in mnogo
uspeha
v novem letu

želi

DRAVA

ZALOŽBA · KNJIGARNA

CELOVEC · Paulitschgasse 5-7
☎ 0 46 3 / 55 4 64

TISKARNA

CELOVEC, Tarviserstraße 16
☎ 0 46 3 / 50 5 66

Bogat knjižni dar SPZ za leto 1990

Knjižni dar Slovenske prosvetne zveze že prihaja na knjižne police slovenskih domov na Koroškem in tudi preko nje. Zbirka je zelo privlačna, saj vsebuje naslove, ki bodo zagotovo pritegnili zanimanje starejših in mlajših bralcev.

Med njimi je najprej Koroški koledar 1990. Uvodni članek je napisal predsednik Slovenske prosvetne zveze Tomaž Ogris, ki je svojemu prispevku dal naslov „Nekulturno razmišljanje kulturnega funkcionarja, ki naj bi funkcioniral“. To je brez dvoma pobuda k branju, saj Ogris zelo kritično obravnava današnje kulturno politično situacijo na Koroškem z več zornih kotov. Prispevek, ki zna sprožiti širšo diskusijo o tem aktualnem vprašanju. Za slaviste in ostale, ki se ukvarjajo z razvojem slovenskega jezika, bo zanimiva objava predavanja Ludvika Karničarja „Slovenščina na senčni strani Alp“, ki ga je imel ob srečanju dvojezičnih učiteljev na Plešivcu pri Kotmari vasi. „Obračun škode v jubilejnih letu“ je naslov članka izpod peresa Petra Gstettnerja, v katerem avtor analizira šolsko politiko na južnem Koroškem in politični preobrat Narodnega sveta koroških Slovencev za 180 stopinj in tozadevni obračun, ki bo pri-

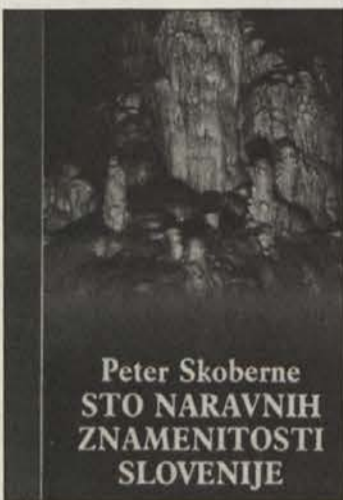
šel do izraza v letu 70. jubileja koroškega plebiscita. Vsebinska aktualnost se nadaljuje; Janez Janša s svojega vidika predstavlja politično skico dogodkov v Sloveniji z naslovom Slovenstvo včeraj, danes, jutri.

Koroški oz. avstrijski pesnik Mihael Guttenbrunner je leta 1989 obhajal svoj sedemdesetletni življenjski jubilej. Tonči Schlapper, pesnikov dolgoletni prijatelj, je v prispevku „Umetnik v koroškem vilajetu“ orisal literata, ki mu pot v naši deželi ni bila z rožami postлана. Edini leposlovni prispevek v tem koledarju je cikel hudomušnih in satiričnih pesmi Sonje Wakounig. Franc Golob je avtor članka „Oris narodopisne zbirke Slovenske prosvetne zveze v Celovcu“, v katerem predstavlja bilanco zbranih in urejenih etnografskih predmetov v tej dragoceni zbirki. Zelo obsežna je študija Janeza Stergarja „Sredina“ koroških Slovencev v času narodnoosvobodilnega boja in vredna pozornega branja. Potem so tu še „Utrinki o manjšinskem solstvu“, ki jih je zabeležil Teodor Domej, medtem ko je Marjeta Domej prispevala Koroško bibliografijo iz časa od 1. 6. do 31. 7. 1989; Koroški koledar 1990 (144 strani) pa je urednica Vida Obid

sklenila s slikovnimi utrinki iz leta 1989, ki jih je izbrala iz fotografskega arhiva Slovenskega vestnika. Koroški koledar je torej poln aktualnega in informativnega čtiva; cena za izvod pa znaša 120 šilingov.

„Veliko navdušenje. Iz farnih kronik 1918-1920“ je knjiga, v kateri je zbranih 26 različnih farnih kronik, ki so zanimivi dokumenti o dogajanjih na južnem Koroškem v teh letih. So osebno obarvana pričevanja tedanjega časa. Ti dokumenti zgovorno kažejo, da ne nemško in ne slovensko govoreči nimamo kaj prazno-

Peter Skoberne
STO NARAVNIH
ZNAMENITOSTI
SLOVENIJE

vati. Kronike je zbiral in prepisoval Jožko Hudl, dopolnjeval pa jih je Helena Verdel, ki jih je z Mirkom Messnerjem tudi uredila. Posamični izvod stane 150 šil.

Za 130 šilingov je možno kupiti otroško slikanico Niko in/und Maja, namenjeno otrokom obeh narodnosti v deželi, saj jih avtorica Marica Kulnik nagovarja v slovenskem in nemškem jeziku, vrh tega pa vsebuje še ilustriran slovar. Tako je slikanica priporočljiva tudi za pouk v šoli. Mojrsko jo je ilustrirala Zorka Weiss-Loiskandl.

Veliko navdušenje

Iz koroških farnih kronik
1918-1920

Ljubitelji narave se bodo ob branju knjige Petra Skoberneta Sto naravnih znamenitosti Slovenije gotovo odločili sami obiskati to ali drugo naravno znamenitost, posebno, ko bodo videli čudovite barvne posnetke številnih narodnih lepote. Knjiga, vezana v trdi karton, ima 248 strani, njena posamična cena pa znaša 80 šilingov.

Iz dnevnika Pokrznikovega Lukana je zvočna kaset, na kateri avtor Janko Messner v lepem podjunskega narečju s kmečko pametjo obravnava politični razvoj med koroškimi Slovenci v zadnjih dvajsetih letih. Predvsem na račun osrednjih organizacij pove marsikatero bridko, kar mu seveda pri njih ne prinaša posebnih simpatij. Kaseto je glasbeno opremil Ansambel Drava, posnela pa sta jo Daniel Bogataj in Gabriel Lipuš, njena cena znaša 120 šilingov.

Iz cen, ki smo jih navedli za posamezne izvode, je razvidno, da je knjižni dar SPZ v Založbi Drava priporočljivo kupiti v paketu, ki skupaj stane samo 350 šilingov.

Založba Drava: Dober odziv na Dunaju

Več kot en znanstveni podij bi lahko zasedli s strokovnjaki in avtorji, ki so 15. decembra predstavili dve novi publikaciji v vrsti znanstvenih razprav Založbe Drava. Šlo je za knjigi 'Wir sind Kärntner und damit hat sich's' (Bernhard Perchinig) in 'Der Kampf geht weiter' (Florian Menz, Johanna Lalouschek, Wolfgang U. Dressler), ki ju je ob prisotnosti avtorjev predstavil vodja romanističnega univerzitetnega inštituta na Dunaju, univ. prof. dr. Peter Kirsch. Perchinig v svojem delu analizira teoretična in praktična izhodišča koroškega nemškega nacionalizma in njegovega mitosa ter oboje izdatno dokumentira s številnimi intervjuji na dvojezičnem

ozemlju. Prof. Dressler pa je s svojimi sodelavci na lingvističnem inštitutu dunajske univerze v okviru znanstvenega projekta izdelal prvo znanstveno osnovano in reprezentativno raziskavo o protimanjšinskih vsebinskih in ideoloških klišejih v nemškem koroškem časopisju.

Dopolnilo te raziskave bi bila lahko samo še podobna raziskava vseh avstrijskih medijev, je dejal prof. Kirsch. Soavtor raziskave dr. Menz je s tem v zvezi opozoril na podobno, skoraj že končano 'gradiščansko-hrvaško' študijo o odnosih tiskovnih medijev do manjšine, ki nikakor ne potrjuje na Koroškem dokumentiranih protimanjšinskih trendov.

Odvetniška pisarna / Rechtsanwaltskanzlei

dr. Sepp Brugger

želi vesele božične praznike in uspešno leto 1990!
wünscht frohe Weihnachten und ein erfolgreiches Jahr 1990!

Vesele božične praznike
ter srečno in uspešno
novo leto želi
vsem občanom,
prijateljem in gostom

ŽUPAN

Albert Sadjak

občina Globasnica

Ein frohes Fest wünscht
den Freunden der Markt-
gemeinde Eisenkappel/
Vellach, insbesondere aber
auch den Gästen unseres
Kurbades der

Bürgermeister

Dr. Dieter Haller

Prijateljem tržne občine
Železna Kapla/Bela,
še posebej pa gostom
našega zdravilišča,
želi vesele praznike

župan

dr. Dieter Haller

Vesele božične
praznike in
srečno novo
leto 1990
želi vsem občanom
in prijateljem

Janko Pajank,
župan, Pliberk

VAŠA STROKOVNA
TRGOVINA
Z VOLNO
ZA MODO,
PENTLJE
IN IDEJE!

DIE WOLL-ECKE

Bredica Sadolšek
9135 Železna Kapla 21,
tel. 04238/8224 ali 458

Vesel božič
in srečno novo leto

Frohe Weihnachten
und ein erfolgreiches Jahr 1990

Vesele božične praznike
in srečno novo leto 1990

LAbg. Bgm. Josef Pfeifer

župan občine Dobrla vas,
poslanec koroškega deželnege zbora

Das aktuelle Interview

Dürfen nur Graugänse Graugänse erforschen?

Nach Prorektor Univ.-Prof. Dr. Günther Hödl von der Universität Klagenfurt/Celovec, der den Vorsitz der Arbeitsgruppe der Rektorenkonferenz bei der Erstellung der Publikation „Lage und Perspektiven der Volksgruppen in Österreich“ innehatte, veröffentlicht der „Slovenski vestnik“ heute ein Gespräch mit Univ.-Prof. Dr. Wolfgang Dressler vom Institut für Sprachwissenschaft an der Universität Wien, einem Mitautor der obengenannten Publikation. Den Grund, wie wir bereits ausführlich berichteten, gab der Kärntner Geschichtsverein in einer Sonderpublikation „Antworten“ auf den Bericht der Arbeitsgruppe der Rektorenkonferenz zur Lage der Kärntner Slowenen, wobei eine der Hauptaussagen darin gipfelte, daß der Bericht der Rektorenkonferenz unwissenschaftlich sei. Das Gespräch mit Univ.-Prof. Dr. Dressler führte unser Wiener Mitarbeiter Igor Schellander.

SV: Die Kärntner Experten vom Geschichtsverein lieferten vor kurzem Antworten auf die Dokumentation der Minderheitenprobleme in Österreich durch die Rektorenkonferenz. Da drängt sich doch gleich die Frage auf: Warum wagt es ein Nichtkärntner, sich in Kärntner Angelegenheiten einzumischen?

Dressler: Erstens ist dazu zu sagen, daß das von vornherein ein überhaupt nicht durchzuhaltender Standpunkt ist. Denn das würde in letzter Konsequenz dazu führen, daß Verhaltensforschung nur betrieben werden dürfte von der Spezies selbst, die untersucht wird. Das heißt, daß z. B. in letzter Konsequenz nicht nur andere menschliche Gruppen nur von Mitgliedern der Gruppe untersucht werden dürften, sondern daß unter Umständen sogar die ethologische Verhaltensforschung, für die Österreich so berühmt geworden ist, nur durchgeführt werden könnte am Beispiel Verhaltensforschung an 'Graugänsen durch Graugänse selbst'. Auf Kärnten angewandt würde das aber letztlich bedeuten, daß die Situation der slowenischsprachigen Minderheit in Kärnten auch nur von Slowenischsprachigen untersucht werden dürfte und somit auch die Autoren, die in der Publikation des Geschichtsvereines geschrieben haben, nicht befugt sein dürften, etwas über Slowenischsprachige zu sagen.

SV: Und Deutschsprachige dürften – von so einem 'Standpunkt' ausgehend – demnach nur Untersuchungen über

Deutschsprachige machen?

Dressler: Richtig. Das ist der erste Punkt. Der zweite Punkt ist die Wissenschaftlichkeit. Hier ist es, so glaube ich, relativ einfach, zu zeigen, daß der Vorwurf der Unwissenschaftlichkeit, der in der Publikation des Geschichtsvereines erhoben wird, ein Bumerang ist. Wenn man sich diese Publikation ansieht, so enthält sie viel wissenschaftlich sehr fragwürdige, wenn nicht sogar unwissenschaftliche Argumentation, so daß man sagen kann: wer im Glashaus sitzt, soll wirklich nicht mit Steinen werfen.

SV: Nennen Sie ein Beispiel.

Dressler: Ich möchte nur zu einem Punkt Stellung nehmen. Hauptsächlich dreht es sich in dieser Publikation des Geschichtsvereines um historische Fragen, und ich bin ja kein Historiker. Aber es wird in einem Beitrag gesagt, daß man dem Kärnten-Forscher Wutte sehr Unrecht täte, indem man ihn als Erfinder der Windischen-Theorie behandelt und seine Argumentation als deutschnational abwertet. Gerade heute wurde die Publikation unseres Instituts mit dem Titel „Der Kampf geht weiter“ vorgestellt, d.h. unsere Untersuchung der Berichterstattung der Kärntner Zeitungen und Zeitschriften über die slowenischsprachige Minderheit. Wenn wir dieselben wissenschaftlichen Methoden, die wir dort angewandt haben, anwenden auf die Publikation Wuttes aus dem Jahr 1927 bzw. 1930, wo er seine

Windischen-Theorie vorstellt, dann findet man genau dieselbe, zutiefst unwissenschaftliche Argumentationsweise, die wir auch in den Kärntner Printmedien gefunden haben.

SV: Was genau ist daran unwissenschaftlich?

Dressler: Es geht um die Art der Argumentation. Sie ist in einem Aufsatz, wie er damals geschrieben wurde, klarerweise anders als in Zeitungen heute. Natürlich sind Zeitungen ein journalistischer Diskurs; das ist anders, als in einem Aufsatz, der wissenschaftlichen Anspruch erhebt, aber die Argumentationsweise lebt von denselben deutschnationalistischen – ich möchte gar nicht sagen: deutschnationalen, sondern deutschchauvinistischen – Verzerrungen, wie wir sie wiedergefunden haben in der Kärntner Presse.

Wobei man sagen muß, daß Wutte viel radikaler ist als die Kärntner Presse im Allgemeinen. Es wäre am ehesten mit einer im politischen Spektrum rechts angesiedelter Kärntner Presse zu vergleichen, also innerhalb des Kärntner Spektrums rechts. Vor Wutte hat es eine solche Windischen-Theorie nicht gegeben. Selbstverständlich die Bezeichnung Windische, natürlich mit verschiedenen Nuancen des Sprachgebrauchs, aber ein solches geschlossenes Modell, das hat eben erst Wutte vorgestellt. Ich glaube, daß dieser Bereich des Angriffs völlig daneben geht. Man soll ja auch folgendes bedenken: in diesem Angriff auf unser Buch bezüglich Wutte wurden aus dem Kontext gerissene Äußerungen und Zeilen aus dem damaligen Wutte-Aufsatz verwendet. Das kann man natürlich nicht machen. Denn selbst in einer nazistischen oder stalinistischen Publikation – nehmen wir einmal ein nazistisches oder stalinistisches Parteiprogramm – findet man natürlich einige Stellen und Zeilen, die für sich unverfänglich scheinen. Aber es kommt auf den Gesamtkontext an, in dem Wutte hier steht. Wenn etwa in der Publikation von 1930 der nächste Autor der bekannte

Nazi Steinacher ist, und wenn man in Zusammenhang stellt, daß Wuttes Windischen-Theorie nahtlos in die nationalistische Propaganda ab 1938 übernommen wurde und daß Wutte für seine 'Verdienste' von den NS-Behörden mit wichtigen Funktionen betraut wurde und auch als erster den NS-Wissenschaftspreis bekommen hat, so muß ich wohl meinen, daß die Fußnote unseres Buches über Wutte, an der sich ein Autor in der Publikation des Geschichtsvereines stößt, eigentlich von nobler Zurückhaltung geprägt war.

SV: Könnte man somit verallgemeinernd sagen, daß der Geschichtsverein in Kärnten nach wie vor in dieser Tradition und im Schatten Wuttes steht?

Dressler: Das wird von denen behauptet, die sich historisch und politologisch mit dem Geschichtsverein beschäftigen haben und mit denen ich darüber diskutiert habe. Ich selbst bin aber nicht qualifiziert, darüber ein fundiertes Urteil zu geben. Ich finde es nur merkwürdig, wenn man sich in Kärnten so stark auf einen so disqualifizierten Menschen wie Wutte beruft.

SV: Den Carinthia-Autoren wird vorgehalten, eine Art amtliche Landesgeschichtsschreibung zu zelebrieren. In diesem Zusammenhang stellt sich die Frage, welchen Beitrag diese Herren zu einer wissenschaftlichen Aufarbeitung der Mehrheit-Minderheit Problematik bringen oder gebracht haben?

Dressler: Darüber kann ich sehr wenig sagen. Es liegt auf der Hand, daß hier kaum Autoren sind, die an einer Universität als Professoren wirken. Es sind keine Persönlichkeiten aus meinem Bereich – mit einer einzigen Ausnahme, und diese Ausnahme ist Prof. Pohl von der Klagenfurter Universität, ein Sprachwissenschaftler, der allerdings einen sehr differenzierten Beitrag geleistet hat und der auch wesentliche Punkte des Buches der Rektorenkonferenzkommission anerkennt. Er hält auch selber an einigen markanten Punkten fest, daß die slowe-

Univ.-Prof. Dr. Wolfgang Dressler

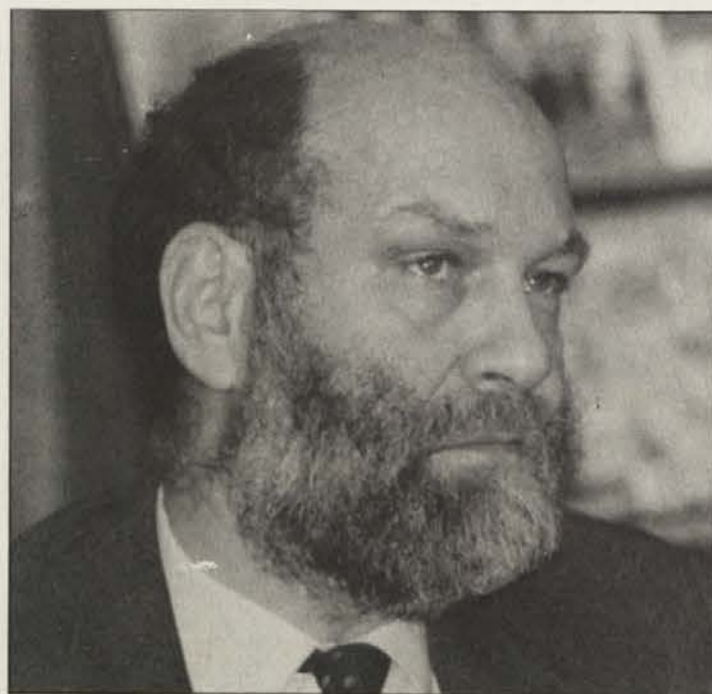
vom Institut für Sprachwissenschaften an der Universität Wien hat an der Publikation „Lage und Perspektiven der Volksgruppen in Österreich“ (Österreichische Rektorenkonferenz) mitgewirkt, ebenso wie eine Reihe anderer anerkannter österreichischer und deutscher Wissenschaftler.

nischsprachige Minderheit Kärntens stark benachteiligt ist und ihre Situation sich verbessern soll, so wie es ja auch wir in unserem Bericht fordern. Außerdem ist Prof. Pohl in seiner spezifischen sprachwissenschaftlichen Forschungstätigkeit ausgewiesen zum Beispiel für die Ortsnamenforschung in Kärnten. Er hat hier auf einige gravierende Punkte hingewiesen, z. B. die bewußte Germanisierung slowenischer Flur-, Berg- und Ortsnamen in Kärnten. Er hat auf den Skandal hingewiesen, daß die slowenischen Namen weitgehend unterdrückt werden, auch in Karten und sonstigen Publikationen, die in Wien herauskommen. Hingegen sind er und z. B. ich durchaus komplementär in unseren Forschungsbereichen. Ich habe mich nicht mit den Ortsnamen beschäftigt, dafür aber mit soziolinguistischen und sprachsoziologischen Problemen...

SV: Der Geschichtsverein hat seine Publikation als Antwort auf den Bericht der Rektorenkonferenzkommission apostrophiert. Welche Fragen sind denn eigentlich (nicht) gestellt worden und was berechtigt in diesem Zusammenhang zu Antworten?

Dressler: Die Antworten betreffen eigentlich kleine Details, minimale Bereiche unseres Berichtes. Es sind sozusagen Detailreaktionen, und ich habe nicht fast gewundert, daß nicht auch auf Beistriche eingegangen wird, so kleine Punkte werden da oft behandelt. Aber zum Sachlichen muß ich sagen, daß es hauptsächlich um historische Probleme geht. Es sind keineswegs wesentliche Punkte unseres Berichtes, auf die im Detail eingegangen wird. Es wird aus Details in einer Art und Weise generalisiert, die, so glaube ich, einer Untersuchung würdig wäre. Merkwürdig ist auch der Hinweis, daß es auch Gutes in unserem Bericht gäbe, aber bis auf einige Ausnahmen wird nicht gesagt, was gut sei, so daß das vielleicht die Funktion eines Alibi haben könnte...

SV: Danke für das Gespräch.

Božič, nekoliko drugače. Na sveti večer smo povabljeni k profesorju. Mi – to je skupinica študentov iz Združenih držav in Evrope, profesor – to je dr. Dennis Soden, strokovnjak za preučevanje obalnih pasov. Kraj, Pensacola, floridsko mesto ob Mehiskem zalivu. V kratkih hlačah in majicah sedimo na verandi in srkamo pivo iz aluminijastih doz.

Utrinki s praznovanja božiča v ZDA

AMERIKA

Piše FRANC RULITZ

Pogled po soseščini ti vzame sapo. Vsak grm, vsako drevo je ovencano z majhnimi lučkami. Na stotisoče majhnih žarnic se svetlika v subtropski noči in daje naravi magični žar. Že tedne pred božičem Američani dekorirajo svoje vrtno rastline in fasade svojih hiš s kabli in lučkami, potem pa si s pritiskom na gumb ustvarijo pravo božično razpoloženje.

Na tla ameriškega vsakdana nas postavijo okoliščine večerje: samopostrežba. Predstavljajte si skupino izglednih tujih študentov, ki si s plastičnimi vilicami skušajo naložiti čim več govejega mesa in graha na papirnate krožnike. Ta pogled res ni datumu primeren.

Po končani večerji se še pogovarjamo. Vsak pove, kako praznujejo božič pri njih doma. V severnih državah Amerike se ponekod k polnočnici popeljejo s sanmi in konjsko vprego, v Angliji si pri skupnem kosilu nadenejo

na glave šilaste klobuke in se poljubljajo pod omelino vejo, pri nas pa – no ja, saj to sami veste, na kontinentu smo pač nekoliko zastareli. To, da so na naših božičnih drevesih še prave sveče, je zbudilo pravo začudenje.

Drevo našega gostitelja je stalo še povsem neopazno v kotu. Šele 25. decembra zjutraj ga bodo priključili; tedaj bosta profesorjevi hčerki pridrveli iz svoje spalnice in pogledali, kaj lepega jima je sinoči skozi dimnik prinesel dedek Mraz. Da v Floridi dimnikov nimajo, ker ni treba netiti, temveč le hladiti, je pri tem postranskega pomena.

Menjajmo sceno! Iz sedmega nadstropja študentskega doma newyorške Plaza University se skozi snežni metež dobro vidi na Brooklyn Bridge, ki povezuje otok Manhattan z Brooklynom. Tam, kjer cesti – Chambers Street od Broadwaya mimo mestne hiše in Lafayette Street skozi Chinatown – pri-

peljata do mostu, je velik cestni razplet na betonskih stebrih.

Z okna, ki je že oroseno, ker trojica osuplih študentov pritiska svoje obraze k šipi, vidimo točno pod tem razpletom skupino tako imenovanih „homeless people“, ljudi brez stalnega bivališča. Že večkrat prej smo srečali te nesrečneže, posebno v velikih mestih jih je precej, ki prosjačijo, ali živijo od tega, kar najdejo med smetmi. Mestne uprave in socialne ustanove že davno niso več kos naraščajočemu številu brezdomcev.

Nas tri Evropejce je pretreslo, ko smo le nekaj dni po prijetnem praznovanju božiča na jugu videli, kako brezdomci v mrazu pod mostom životarijo v svojih kolibah iz kartona in se pokrivajo z odejami iz časopisov. Ker je še dalje snežilo, je pod mostom kmalu nastala cela kolonija – in mi smo se začeli izogibati okna.

Lepo je, če se s trajektom pelješ do Kipa svobode, če stojiš na vrhu Empire State Building. Toda v spominu na neko mesto ti ne ostane tisto, kar si videl v njegovih muzejih, temveč to, kar si videl in doživel na njegovih ulicah. New York City je noro mesto

in le do neke mere privlačno in znosno. Za božič pa vam raje priporočam podeželje.

Menjajmo čas! Preselimo se nazaj pred 8. november 1988. V Beli hiši vlada filmski igralec, najbolj priljubljeni ameriški predsednik vseh časov. Če mu tega klavzula v ustavi ne bi onemogočila, bi se še tretjič potegoval za predsedniško mesto in ga kljub Iranu, Noriegi in brezdomcem zagotovo tudi osvojil. Amerika spet zaupa v svojo moč, čeprav je ta zgrajena na fiktivnih temeljih.

V ameriško gospodarstvo prihaja največ investicij iz Velike Britanije. Kar so Angleži po ameriški revoluciji zgubili, si po malem spet kupujejo nazaj. Drugi so Japonci, poraženci iz druge svetovne vojne, zdaj lastniki največjih bank na svetu in s tem tudi upniki ZDA.

„Reaganova zasluga je, da smo Amerikanci spet lahko ponosni na to, kar smo“, pravijo, in „Bush bo skrbel, da to tako tudi ostane“. Bushev tekmeč za mesto 41. predsednika Združenih držav Amerike, sin grških priseljencev in guverner Massachusettsa, Michael Dukakis ni računal s tem, da bodo take (patriotične) in druge (šovinistične) emocije zmogle več kot ute-

meljena in razumna razmišljanja.

Demokrata Dukakisa so ultrakonservativni republikanci ožigosali za „liberalca“ (da, to je zdaj v Ameriki psovka in pomeni vse, kar le nekoliko smrdi po zmanjšanju sredstev za vojaščino in zvišanih sredstvih za socialne potrebe, po integraciji ras, po strožji kontroli zasebnega orožja, po potrebnem zvišanju davkov, po, po, po.) Ubogi guverner se ni znal ali ni hotel braniti z enakimi metodami blatenja, kakršne so uporabljali njegovi nasprotniki.

Tako se je v torek, 8. novembra zanj odločilo „le“ 40,797.905 volilcev. 47,645.225 glasov za Georga Busha pa je zagotovilo, da ostane vse pri starem in da bomo tudi v naslednjih letih še lahko videli brezdomce na „božičnem pikniku“ pod mostovi.

Brez dolarjev, brez doma.

Konfrontacija pripadnikov Busha in Dukakisa v volilnem boju lani novembra.

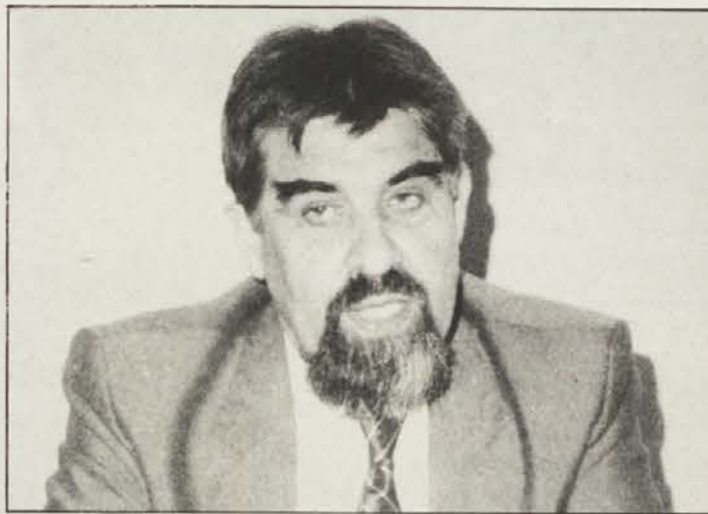

Božično drevo na floridskih otokih.

Aktualni razgovor pred Koroškimi kulturnimi dnevi

V tej naši slovenski majhnosti, ko se v nasprotju z velikimi narodi vedno sprašujemo, ali so naše odločitve pravilne, in kaj, če niso, prihajamo do razpotij, ko se zamislimo: je naša zavest dovolj trdna, smo pripravljeni na soočenje z nevarnostmi za lasten obstoj v ustvarjalnem dialogu s sosedom, ali pa naj raje krenemo po bolj uhojeni poti, do svojega negovanega vrtička in se obdamo z varovalnim plotom. Na letošnjih Koroških kulturnih dnevih nam bo pomagal razmišljati Ciril Zlobec, slovenski razumnik, pesnik in pisatelj ter politik. V razmišljanje objavljamo nekaj njegovih misli o slovenski samobitnosti, o božjem ljudstvu, o prednostih in stiskah malega naroda.

Razgovor je povzel JOŽE ROVŠEK

Ciril Zlobec

Slovenska samobitnost in kult usojenosti trpljenja

Na Koroških kulturnih dnevih boste govorili o slovenski samobitnosti. Nam lahko poveste, zakaj ste se tako poglobili v ta fenomen?

Za to je po vsej verjetnosti veliko razlogov. Rojen sem namreč na Primorskem, izkusil sem fašistično vladavino, vzgojen sem bil v izredno nacionalno zavedni družini in občutil sem položaj, ko je okrnjena nacionalna suverenost, svoboda, birokracija pomenila tudi človeško utesnjenost. In prišlo mi je v kri, da sem stalno občutil, da pomeni nacionalna suverenost, dostojanstvo in tisto, čemur sem jaz ponovno dal pravo ime slovenska samobitnost, celovitost življenja, ki ga živi nek narod. S tem seveda ne mislim, da gre za popolno izvirnost nekega naroda, kajti noben narod, tudi največji, kaj šele takšen kot smo Slovenci, ne živi povsem izvorno. Samobitnost pojmem v tem smislu, da pa vendarle vsak narod akumulira iz svoje civilizacije tisto, kar mu najbolj ustreza, v čemer se najceloviteje najde in seveda lahko tudi nadalje razvija, živi in deluje in to nekako postane njegova novotvorba, nova kompozicija nekih splošnih civilizacijskih norm, ki so sicer prisotne v svetu. No, te sem osebno občutil kot vprašanje moje osebne in nacionalne samobitnosti.

Mislím, da precej grešimo, tudi pri nas v Sloveniji, ko se zlasti pri nekaterih mlajših publicistih to postavlja antagonistično, češ da poudarjena nacionalna samobitnost ali suverenost nujno jemlje človeku demokratičnost, svobodo, individualnost, da terja neko obvezujoče poenotenje. Sem nasprotnega mnenja. Mislím, da ne gre za poenotenost, v kateri bi moral posameznik žrtvovati karkoli od osebne svobode, ampak nasprotno, da je ta samobitnost nujno vgrajena v individualno svobodo.

To sem občutil v mladosti kot neko nezavedno motnjo razpoloženja, zaradi česar sem bil aktiven v šoli, zaradi tega sem bil leta 1941 izključen, bil interniran in pozneje šel v partizane, skratka, moja biografija je bila povezana s to nezavedno motnjo razpoloženja.

S časom se je to seveda čedalje bolj izkristaliziralo, postalo vse bolj jasno v moji zavesti. Skušal sem tudi sam dognati, kaj je to čustvo in ta občutek, in ko sem začel razmišljati, priložnostno zapisovati misli v zvezi s tem in seveda delovati v tistih dejavnostih, v katerih sem se znašel kot javni delavec, kot kulturnik, kot pisatelj in pozneje kot predsednik zveze pisateljev, sem pač ugotovil, da ima to moje razmišljanje neko resonanco v javnosti in ta je postajala čedalje širša, čedalje globlja, imela je tudi odzivnost, pozitivno in negativno, se pravi, nasprotujočo v jugoslovanskem prostoru, potem človek začuti v sebi, upravičeno ali ne, nekaj kot občutek dolžnosti. Če ljudje sprejemajo neko razmišljanje, če se opredeljujejo za misli, ki jih pač nekdo, v tem primeru jaz, izražam na to temo nacionalne zavesti, se kot povratna obveznost vrača k meni nek občutek dolžnosti, da moram o teh stvareh še globlje razmišljati, domisliti nekatere nejasnosti ali površnosti, in tako se sklepne nekakšen dialog med javnostjo in človekom.

In tako sem se tudi zaradi razmer, v katerih živimo v Jugoslaviji in Sloveniji, znašel v tem vrvežu neprestanega preverjanja, kaj je s to usodo naroda, kaj je v življenju Slovencev v federaciji skupaj z drugimi narodi, v sožitju in polemiki z njimi. Danes, če smem tako reči, delujem tudi po neki logiki, ki je zunaj mene. Preprosto so trenutki, so napetosti v družbenih odnosih, ko tisti del javnosti, ki spremlja moja razmišljanja in moje delovanje, pričakuje, da se oglašim. Dejansko se mi to celo fizično potrjuje, saj če se ob določenih vozlih v našem razvoju ne oglašim, mi ljudje pisarijo, telefonirajo, češ, ne boste nič rekli. Skratka, človek postane v pravem pomenu javna osebnost z vsemi atributi, tudi negativnimi.

Kako je po Vašem mnenju s samobitnostjo na narodnostno mešanem ozemlju, na obrobjih in v slovenskem središčnem prostoru?

Mislím, da se ta do čistejših oblik razvije v razmerah občutka ali ogroženosti ali utesnjenosti. Jaz sicer bolj poznam Primorsko kot Koroško in moram reči, da tisti, ki čutijo

slovensko, to čutijo ostreje kot v centralnem delu Slovenije, kjer je to nekakšna danost. Medtem pa so obrobja tudi centralne Slovenije veliko bolj občutljiva, hkrati imajo manj tistega občutka pripadnosti središču, ki je pri vsakem narodu in tudi pri vsaki skupnosti nekako hkrati tudi vladajoče v nekem širšem smislu. Ljubljani imajo občutek, da so v središču naroda. Prepričan sem, da imajo tudi Slovenci v Celovcu večji občutek središčnosti kot v zadnji vasi, ki je povsem na robu, tam, kjer se že nehuje slovenstvo.

Na Koroškem se ob povečanem nemškonalnem etnocentrizmu med Slovenci pojavljata dve smeri. Del narodne skupnosti se tudi nehote zapira vase, drugi del pa zagovarja ustvarjalno integracijo, interetnični odnos do sosednjega naroda. Kaj bi rekli k temu?

Teško dajem neke nauke, ker ne živim v taki situaciji, vendar kolikor stvari spremljam, se mi zdi, da se človek, ki je v taki izpostavljeni poziciji, skoraj praviloma odloča za eno od radikalnih variant. Ali zapiranje, da se ohraniš, ali maksimalno odpiranje, da nimaš občutka zapostavljenosti, drugo; razrednosti in podobno. Iz splošnih življenjskih izkušenj lahko rečem, da skrajnostne pozicije niso dobre, da je čistih oblik v življenju vedno manj.

Če je bilo v preteklosti, ko je bila civilizacija skoroda statična, recimo, v dolžini nekega človeškega življenja se je tako malo spremenilo, da je človek resnično lahko prenašal z očeta na sina neke izkušnje, v katere sodi tudi nacionalna zavest, še mogoče graditi neko narodno eksistenco na zapiranju, je danes, ko je to tako strahovito podvrženo vsem mogočim vplivom, če se omejimo samo na informatiko in cirkulacijo ljudi, to nemogoče. Če se zavestno zapreš vase, s tem izhajaš iz stališča, da ne verjameš v preživetje v odprtem prostoru. Priznaš torej svojo šibkost in jo skušaš reševati z obrambnim zidom. To seveda lahko naredi samo tisti, ki takšen sistem sproži. Njegovi nasledniki, ki se rodijo v tej utesnjenosti, bodo zagotovo začutili nasproten impulz razbiti to zaprtost, stopiti v širši

prostor, v konfrontacijo, na kar pa najbrž ne bodo pripravljene in poraz bo tu.

Popolno odpiranje je seveda nujnost našega časa, vendar terja, če hočemo ohraniti nacionalno zavest, nujno neko pripravljenost. Torej ko se pripadnik manjšine odpira do večinskega naroda v vseh segmentih življenja, mora biti po mojem mnenju bolj usposobljen na posameznem področju, kjer se srečuje, kot njegov partner, sobesednik, ki ima za seboj večjo utemeljenost svojega obstoja, ali pa sploh nima potrebe, da se o njem sprašuje.

Bistveno je, da slovenski človek, ko se odpira in komunicira z večinskim narodom na istem ozemlju, ne sme občutiti ali dovoliti, da si ustvari podrejen položaj. Biti mora enakopraven sogovornik. Za to pa mora imeti neke notranje ustvarjalne kvalitete, ki so vsaj takšne kot sogovornikove, če pa hoče biti bolj trden, pa še malo višje. Kakršnekoli, prirojen talent ali delavnost, organizacijsko sposobnost, skratka, nekaj mora imeti, da ne bi začutil podrejenega položaja, ker ta je v nevarnosti, da je že vnaprej vzpostavljen. Mislím, da se mora ta samozavest napajati iz nečesa vrednega. Ne samo, da reče, sem Slovenec in zaradi tega sem pač več vreden.

Namreč za slovensko preteklost je celo značilno, da smo v tej utesnjenosti življenja in celo nacionalne usode razvili nek občutek božjega ljudstva v smislu usojenosti trpljenja, ponižanja in preganjanja, ker glede na tedanje civilizacijske odnose v svetu nismo niti pričakovali, da bi imeli večji narodi do nas spoštljiv odnos. Kdor je bil močnejši, je skušal to pozicijo tudi praktično uveljaviti, od tega, da je zasedel ozemlje šibkejšega, ga je poniževal, odtraval itd. V modernem svetu je ta element vendar, če že ne pregnan, pa vsaj zelo zrahljan. Ta apriorna gospodovalnost, superiornost je nedvomno popustila in v ospredje stopa nekakšen etnični odnos človeških relacij.

Slovenci smo v preteklosti ustvarili nek etični kult lastnega trpljenja in sam se iz otroških let spominjam, da smo se v odnosu do Italijanov na Pri-

morskem imeli za boljše ljudi, moralnejše od njih samo zato, ker smo bili mi tisti, ki smo bili tlačeni, oni pa tlačitelji. Skratka, ta svetopisemski odnos izraelskega ljudstva. Danes tega elementa ni več, oziroma pri mnogih celo še obstaja, vendar ni več pozitiven. Včasih nam je to dajalo moč, ker druge možnosti nismo imeli, zdaj pa smo prisiljeni, in to je tudi edina možnost, da se soočamo na vseh področjih človeške dejavnosti in da tam izgubimo ta občutek etične odrinjenosti, ki naj bi bila vrednota.

Seveda je vrednota toliko, kolikor človek lahko ponudi skupnosti s svojim delom, ustvarjalnostjo, s svojimi idejami. In ker prihaja v moderni civilizaciji znanje bolj do veljave, bi ponovil to, kar večkrat pravi moj prijatelj Matjaž Kmecl, da je naša prihodnost v kvaliteti življenja. Ker smo majhen narod, imamo vsaj teoretično veliko več možnosti hitrih prilagajanj, hitre organizacije, ker se tako rekoč vsi poznamo med seboj, v enem dnevu se lahko informiramo in se nekako lažje vključujemo v zahteve življenja. Če to prinesemo na industrijski jezik, bi rekel: kot se lažje znajdejo majhna podjetja kot veliki industrijski kolosi, ki se težko premaknejo v svojih programih, tako se najbrž majhen narod lahko hitreje in prožneje giblje v teh hitrih spremembah moderne civilizacije. Seveda pa mora biti resnično v celoti napet v to voljo. Kajti kot imamo te možnosti, pa imamo tudi tisto notranjo trauma, da, ker se zavedamo, da nas je malo in da moramo biti za vsako stvar angažirani, nas razjeda več en dvom, ali smo ob sleherni odločitvi res izbrali pravo pot, kajti izbira napačne je lahko pogubna. Vsako odločitev spremlja tudi skepsa, da ni bila prava.

Slovenci v Sloveniji ste večinski narod. Kako so urejeni odnosi z manjšinami in kaj je spodbuda zanje?

Mislím, da ima slovenski narod do obeh manjšin, Italijanov in Madžarov, naravnost vzoren odnos. Nisem še opazil, da bi obstajal do njih kakšen nacionalni sovinitizem. Na Obali je prišlo do tistega idealnega odnosa dvojezičnosti, ko ga ljudje sploh več ne občutijo. Mislím v tistih dnevnikih komunikacijah. Prideš v trgovino in slišiš, da se Slovenec in Italijan mirno pogovarjata slovensko ali italijansko, ker oba dobro znata oba jezika, vendar se v enem lažje ali rajši izražata. Skratka, noben jezik ni v podrejenem položaju. To je seveda idealen odnos. Mislím pa, da tak odnos lahko ustvari, človeško gledano, samo majhen narod, ki ima na svojem področju manjšino večjega naroda. To pomeni, da Slovenci do Italijanov in Madžarov ustvarjamo ta odnos dvojezičnosti in nimamo občutka niti manjvrednosti niti koncesije, ampak se nam zdi to lepa gesta naše demokratičnosti. Medtem ko tega odnosa do Slovencev niso zmožni ustvariti niti Italijani v Trstu niti Avstrijci na Koroškem, ker imajo nehote podzavestno občutek samozadostnosti, češ vedno so Slovenci tisti, ki se morajo navaditi nemštva ali pa italijanstva. To pa je samozadostnost večjih narodov v soseščini z manjšini. Sami se nikoli ne potrudijo, da bi se jim približali.

GRADBENO PODJETJE

HOCH-TIEFBAU-BAUSTOFFE

**BEGUSCH
BAU**

Bistrica v Rožu,

☎ 0 42 28 / 22 26

Franz Begusch Ges.m.b.H.

Celovec, Wiegelegasse 20, ☎ 0 46 3 / 22 7 70

želi vsem naročnikom in poslovnim prijateljem
prijetne božične praznike ter uspešno novo leto

Vesel božič
in srečno novo leto
vsem gostom
in prijateljem naše hiše

HOTEL - RESTAVRACIJA
BREZNIK
PLIBERK - BLEIBURG

Vsem slovenskim rojakom
tu in onstran meje,
želi vesele praznike
ter srečno novo leto

**Dr.
Miran Zwitter**

ODVETNIK
9020 Celovec
Karfreitstraße 3/I

**Luč v
temo**

Avstrijske dravske elektrarne DD bodo letos namesto
običajnih božičnih voščil dale prispevek na razpolago za
akcijo „Luč v temo“ v korist prizadetim otrokom.

Prepričani smo, da imate razumevanje za ta dobrodelni
ukrep.

Ob tem pa Vam želimo vesele praznike in srečno novo leto!

Avstrijske dravske elektrarne DD, Celovec
Österreichische Draukraftwerke AG, Klagenfurt

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi
vsem svojim članom, kupcem in prijateljem

ZADRUGA-MARKET

PLIBERK s poslovalnicama v
Šmihelu in Žvabeku

Srečno novo leto 1990

želi svojim potnikom, izletnikom in dopustnikom
ter vsem znancem in prijateljem

Turistična agencija

SOMMEREGER

Walter von der Vogelweideplatz 3,
Celovec – telefon: 0463 / 37000

CARIMPEX

EXPORT - IMPORT - TRANSIT - GESELLSCHAFT m.b.H.

Carmetall

CARRIGO

CARFEMA

9020 Klagenfurt/Celovec, Sonnengasse 13 · Tel. (04 63) 46 8 01 / 0-5

NAŠIM POSLOVNIM PRIJATELJEM ŽELIMO

vesele praznike
in
uspeha polno
leto 1990!

*Blagoslovljene božične praznike ter zadovoljno leto 1990
želi cenjenim odjemalcem tiskarna*

**NORA
REPRO
DRUCK**

nad 15 let

A. MIKSCHE
A-9020 CELOVEC
LINSENGASSE 59
☎ 0 46 3 / 55 2 65 - 0
FAX 0 46 3 / 550 595

Vesele
božične praznike
in srečno novo leto
želi

**Skupnost
južnokoroških
kmetov**

dipl. inž. Štefan Domej
Janko Zwitter

Novoletna nagradna križanka za odrasle

							1	2	3	4	5	6	7	8	
							9								10
								11							
								12					13		
							14					15			
16	17	18	19	20	21	22				23				24	
25								26		27		28	29		
30							31		32			33			
34						35						36			
37						38						39			

Blagoslovljene božične praznike in uspešno leto 1990 želi v imenu dijakov in profesorjev na Zvezni gimnaziji in zvezni realni gimnaziji za Slovence v Celovcu

dv. sv. dr. Reginald Vospernik, ravnatelj

Vesele praznike in uspešno novo leto 1990 vsem dijakom, profesorskemu zboru, ravnateljstvu in staršem želi

Združenje staršev na Zvezni gimnaziji in zvezni realni gimnaziji za Slovence v Celovcu.

Ivan P. Lukan, predsednik

VODORAVNO: 1. in 9. novoletno geslo (v prvo vrstico vpišite eno, v drugo pa tri besede, **11.** književnik, ki piše za gledališče, **12.** ljudski izraz za hlod, **13.** z dlanmi oblikovan sprimek snega, **14.** bogastvo gozdov, **15.** strežaj v uniformi, **16.** vojaška izvidniška straža, **23.** izgovorjava črke Z, **24.** krajša oblika zaimka vedve, **25.** tresenje drevesnegadebla znamenom, da bodo z vej padli sadeži, **27.** trda in krhka kovina sive barve (za posebnevrstekla), **30.** javni prikaz pred ob-

činstvom, **31.** žensko ime; naslov manj znanega Cankarjevega dela, **33.** reka, ki teče skozi italijanske Firence, **34.** namestnik v duhovniški službi, na primer namestnik škofa, **35.** okusen morski rak brez škarij, **36.** domača žival, brez katere ni kolin, **37.** živopisana tropska papiga z dolgim repom in močnim kljunom (še bolj pogosta kot v tropskih krajih je v slovenskih križankah), **38.** rekvizit za ribolov, **39.** zidna obloga iz malte.

NAVPIČNO:

1. osemnajsta in triindvajseta črka v abecedi, **2.** ime francoskega književnika Gideja, **3.** ime ameriške filmske igralke Day, **4.** krožnik podolgovate oblike, **5.** roparska sladkovodna riba z „brki“, **6.** prisilno delo v fevdalizmu, **7.** pomanjkanje teka, slab apetit, **8.** preskušanje s tipom, **10.** opitost, vinjenost (čest pojav na silvestrovanju), **14.** glasbenik z lajno, **15.** tuje žensko ime, **16.** nizka kuhinjska posoda, **17.** najsvetlejša zvezda v ozvezdju

Orla, **18.** riba polenkovka; tudi lesena iver, **19.** izdelovalec velikih rešet, **20.** levi prtok reke Bosne, **21.** nekdanji hokejist ljubljanske Olimpije (iz istih črk kot beseda ALP), **22.** začetnici Jerneja Novaka, **23.** nasprotje poraza, **26.** originalno ime Irske, **28.** velika reka na severu Peruja v Južni Ameriki, **29.** slovenski dramatik, avtor drame „Dogodek v mestu Gogi“ (Slavko, 1901-1949), **32.** del jedilnega pribora, **35.** začetnici našega književnika Rada Murnika.

sestavil Jože Petelin

Vestnikova križanka za najmlajše

1	2			
3		4	5	6
7				
8				
9				

VODORAVNO: 1. sredina besede RIBA, **3.** zimsko vozilo na dveh drsnih ploskvah, sani, **7.** cirkuški šaljivec z velikim nosom, ogromnimi čevlji in majhnim klobučkom, **8.** beseda, ki manjka v naslednjih verzih iz Prešernove Zdravljice: ... da ---- prost bo vsak, ne vrag, le sosed bo mejak!, **9.** oblika ženskega imena Ana (iz črk A A I K N)

NAVPIČNO: 1. žareč delec, tudi ime velikega slovenskega podjetja, ki ima sedež v Kranju, **2.** zračno prevozno sredstvo, ki se redko uporablja; tudi otroška igrača, ki se napihne, **4.** velike afriške ptice, ki ne morejo leteti in večkrat potisnejo glavo v pesek, **5.** besedica, ki manjka v naslednjem posne-manju žabjega oglašanja: re-ga-rega-...., **6.** najboljša šolska ocena, enica

sestavil Jože Petelin

Dragi ugankarji!

Letos objavljamo kar dve nagradni križanki Slovenskega vestnika; - eno za odrasle, drugo pa za najmlajše bralce našega lista do 12 let.

Trem odraslim in trem mlajšim, ki nam bodo poslali pravilno rešitev „Novoletne nagradne križanke za odrasle“ oz. „Vestnikove nagradne križanke za najmlajše“ bomo izžrebali lepe nagrade - slovenske knjige, gramofonske plošče in kasete.

Rešitev pošljite najkasneje do ponedeljka, 15. januarja 1990, na naslov: Slovenski vestnik, Nagradna križanka, Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt. Veliko uspeha pri reševanju! Uredništvo

METALLBEARBEITUNG KOVINSKA OBDELAVA
 HANDEL TRGOVINA
 MIT WAREN ALLER ART Z BLAGOM VSEH VRST
 IMPORT-EXPORT UVOZ-IZVOZ
 CONSULTING INGENIRING SVETOVANJE INŽENIRING

IMP METALL-CHEMIE

Produktions- und Handelsges. m. b. H.

A-9184 ŠENTJAKOB V ROŽU / ST. JAKOB IM ROSENTAL
 ☎ (0 42 53) 544, 545

*želi prijetne praznike
 in srečno novo leto!*

Prijetne praznike in
 srečno novo leto

želi **TOVARNA**

ELAN SKI
 Fürnitz-Brnca

intrade

proizvodna in trgovska družba z o. j.

*Želi svojim poslovnim prijateljem
 vesele praznike
 in uspeha polno leto 1990!*

Podjetje za električne instalacije vseh vrst in izdelavo modernih stikalnih naprav

Strokovna elektrotrogovina

Ing. T. Schlapper

Šentjakob v Rožu
 ☎ (0 42 53) 22 16

želi vsem odjemalcem
 in naročnikom
 vesele božične praznike
 in srečno novo leto

Zadovoljne božične praznike in uspešno novo leto!

KROJAŠTVO
WEISS

Šentjanž v Rožu
 ☎ 0 42 28 / 23 01

CELOVEC
 Spitalgasse 12
 ☎ 0 46 3 / 51 37 52

Zellstoffabrik

Tovarna celuloze

Ges.m.b.H. – Družba z o. j.

wünscht allen Holzlieferanten und Geschäftspartnern

*frohe Festtage
 und ein erfolgreiches neues Jahr*

želi vsem dobaviteljem lesa in poslovnim partnerjem
vesele praznike in srečno novo leto

Hiša srečanja
 Vaš hotel v centru trga Železna Kapla

Vsem stalnim in zvestim gostom se zahvaljujemo za obisk in jim želimo srečno novo leto 1990!

Haus der Begegnung
 Ihr Hotel im Zentrum von Eisenkappel

Wir danken allen Gästen für ihren Besuch und wünschen ein glückliches Jahr 1990!

A-9135 Eisenkappel
 Zelezna Kapla

Vesele božične praznike in srečno novo leto

želi **ALPETOUR**

Spedition – Transport-Ges.m.b.H.
 Špedicijsko-transportna družba z o. j.

A-9150 Bleiburg / Pliberk

A-9133 Miklauzhof – Miklavčevo

Telefon: 0 42 38 / 504-0
 Telex: 42 2332 zelob a
 42 2729 zelob a
 Telefax: 0 42 38 / 504-39

Vesele božične praznike in uspešno novo leto

želi

družine RUTAR
družine SIENČNIK

Dobrla vas · Klopinjaško jezero · Žitara vas

RUTAR
DOBRLA VAS - BELJAK
CENTER

Vesele praznike
in srečno novo leto
želi
vsem odjemalcem

TRGOVINA
SPAR

Kušej

- ŠMIHEL
- PLIBERK
- LABOT

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1989
želita vsem poslovnim partnerjem in prijateljem

Korotan

Import-Export GmbH

Viktringer Ring 26, A-9020 Celovec
Telefon (04 63) 56 2 16 – Telex 422801 – Telefax (04 63) 51 62 57

Korotan Italiana

Import-Export S. r. l.

Corso G. Verdi 133, I-34170 Gorizia/Gorica
Telefon (04 81) 31 8 84 – Telex 460895 – Telefax (0481) 535182

Gostišče - Pension

WUTTE

Vesele ob Zablatniškem jezeru

Želi vesele praznike
in srečno novo leto
ter se priporoča za
vse gostinske usluge

HAGO

Trgovska družba z o. j.
Handelsgesellschaft m. b. H.
8.-Mai-Straße 47/II
9020 Klagenfurt/Celovec

Želi vsem
poslovnim partnerjem
uspešno novo leto

Wünscht allen
Geschäftspartnern
ein erfolgreiches
und gutes
neues Jahr

Frohe Weihnachten
Vesel božič
Prosit 1990
Srečno 1990

Wir wünschen Ihnen
ein frohes
Weihnachtsfest
und alles erdenklich
Gute im neuen Jahr

Želimo vesele božične praznike in
vse najboljše v novem letu

Die Kärntner SPÖ

Sie können auf uns zählen.

Koroška SPÖ

Na nas se lahko zanesete.

Lhstv. Dr. Peter Ambrozy
Landesparteivorsitzender
Deželni predsednik

LAbg. Dr. Franz Großmann
Landespartei sekretär
Deželni tajnik

Vsem cenjenim odjemalcem, znancem in prijateljem
želi vesele božične praznike in srečno novo leto

ADEG-KAUFHAUS

Trgovina Ogris-Martič

trafika

BILČOVS, ☎ 0 42 28 / 22 51

Vsem delavcem in prijateljem prijetne praznike
in obilo sreče v novem letu želi

T E S A R S T V O

GASSER

BILČOVS ☎ (0 42 28) 22 19

Prijetne praznike
in srečno novo leto

Kakl Valentin

odvetnik

8.-Mai-Straße 2/
9020 Celovec

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi

INTERMERCATOR

ŠENTJANŽ
ST. JOHANN

in ponuja nova delovna mesta za ženske

Pisarna/Büro: Celovec/Klagenfurt · ☎ (04 63) 51 62 62

Holzindustrie

Möbelerzeugung Ges.m.b.H. & Co. KG.

Sittersdorf - Žitara vas

Žitara vas 42
9133 Miklavčevo / Miklauzhof
☎ 0 42 37 / 25 25-0

Proizvodnja
in prodaja
pohištva:

dnevne sobe
spalnice
otroške sobe
kosovno pohištvo
mize in stoli
kuhinje
izdelava po posebnem naročilu

Celotni program je izdelan iz domačega bora v visoki kvaliteti.
Obiščite nas,
in gotovo boste našli primeren izdelek v prodajalnah IPH.

Se priporočamo in Vam želimo
vesele božične praznike
in srečno novo leto.

Vesele božične praznike
in srečno novo leto

želi

**Klub
slovenskih
občinskih
odbornikov**

SLOVENSKO
PROSVETNO
DRUŠTVO

BOROVlje

želi svojim članom in prijateljem
vesele božične praznike
ter srečno novo leto

Zadovoljne božične praznike in srečno novo leto želi

TRGOVINA
HOTEL

Mihael Antonič

Reka pri Šentjakobu v Rožu

Vesel božič in srečno
novo leto želi

GOSTIŠČE
JUENA

Prijetne praznike
in srečno novo leto
želi

**J.
Lomschek**

Tihoja 2 (Šentlipš)
9141 Dobrla vas

☎ 0 42 37 / 22 46

SPAR-trgovina
gostilna s tujskimi sobami

J. OGRIS

v Bilčovsu
☎ 0 42 28 / 22 49

Vsem cenjenim odjemalcem,
gostom in prijateljem
ter bivšim
sotrpinom
izseljencem
vesele praznike
in srečno novo leto!

Blagoslovljene božične praznike
in srečno novo leto želi

SPAR-trgovina in gostilna
z dvorano za
vsakovrstne prireditve

Smrečnik-Šoštar

Globasnica ☎ 0 42 30 / 211

Prijetne praznike in srečno novo leto
vam želi

ZADRUGA
Železna Kapla

ZADRUGA market

VAM PO UGODNIH
CENAH NUDI PESTRO
IZBIRO RAZNOVRSTNEGA BLAGA

Zveza-market Celovec ●
Zadruga-market Brnca s
poslovalnico na Bistrici na Zilji
● Zadruga-market Dobrla vas
● Zadruga-market Globasnica
● Zadruga-market Šentjakob
v Rožu s poslovalnicama
Ledince in Podravlje ● Za-
druga-market Šentjanž v Rožu
s poslovalnicama Kotmara vas
in Bilčovs ● Zadruga market
Pliberk s poslovalnicama Šmi-
hel nad Pliberkom in Žvabek ●
Zadruga-market Škofiče ● Za-
druga-market Železna Kapla.

16x na Koroškem

*Želimo Vam blagoslovljen
božič in srečno novo leto 1990*

Datum	Kraj	PRIREDITVE	Prireditelj
Torek 26. 12. 19.00	pri Adamu v Svečah	BOŽIČNICA Nastopajo: Otroška instrumentalna skupina, Mladinski pevski zbor, igralci z igr. „Čarovnih iz Oza“	SPD „Kočna“ Sveče
Torek 26. 12. 19.00	Farni dom v Selah	ŠTEFANOVA VESELICA Igra: Trio Oraže	DSG Sele
Torek 26. 12. 19.00	Kulturni dom na Radišah	PREMIERA KOMEDIJE „NAŠI TRIJE ANGELI“ , nastopa: mladinska skupina SPD „Radiše“	SPD Radiše
Torek 26. 12. 19.30	Kulturni dom na Ledincih	10 LET „PETER MARKOVIČ“ Sodelujejo: Družina Lipuš, MePZ „Rož“, MoPZ „Jepa-Baško jezero, Plesna skupina Rožek, po kulturnem sporedu bo za ples igral „Blejski sekstet“.	KD „Peter Markovič“ Rožek
Torek 26. 12. 19.00	Farni dom v Selah	ŠTEFANOVA VESELICA zabaval vas bo „Trio Oraže“	Športno društvo DSG Sele
Četrtek 28.-30. 12. 15.-17.00	Dom prosvete, Tinje	DNEVI PETJA IN IGER ZA OTROKE Vodstvo: Andreja Lepuschitz	Sodalitas
Četrtek 28. 12. 19.30	Kulturni dom v Dobri vasi	IZZVENELA BO PESEM V LETU 1989“ Nastopa: MePZ „Srce“ v Dobri vasi	SPD „Srce“
Petek 29. 12. 19.30	pri Pušniku v Ločah	PRELOMNICA NA VZHODU predava dr. Hans Fritz	SPD „Jepa-Baško jezero“, Loče
Nedelja 31. 12. 20.00	hotel Obir, v Železni Kapli	SILVESTROVANJE Igra: Sava-kvintet	hotel Obir, SŠK Obir
Nedelja 31. 12. 20.00	pri Florjanu v Vogrčah	SILVESTROVANJE Igra ansambel „Slovenija“	MePZ „Podjuna- Pliberk“
Nedelja 31. 12. 20.00	Gostišče Juenna pri Globasnici	SILVESTROVANJE Igra ansambel „Doreta“	SAK
Nedelja 31. 12. 20.00	v občinski hiši v Borovljah	SILVESTROVANJE Igra ansambel Toneta Jančarja	SPD Borovlje, SPD „Vrtača“ SPD Šentjanž SPD „Herman Velik“
Nedelja 31. 12. 20.27	Kulturni dom Danica, Šentprimoz	SILVESTROVANJE Igra ansambel Zmeda, na sporedu tudi vlivanje svinca	SPD „Danica“ in ansambel Zmeda
2., 3. 1. 1990 9.00-13.00	Dom prosvete, Tinje	NOVOLETNO SREČANJE „Kristijan in politična družba“	Katoliška prosveta
Petek 5. 1. 20.00	Dom sindikatov, Celovec	39. SLOVENSKI PLES Igrata: Alpski kvintet s pevcema Ivanko Kraševac in Otom Pestnerjem in Trio „Drava“ iz Borovlj z Emilom Kristofom in Markom Lacknerjem	SPZ
Sobota 6. 1. 14.30	Kulturni dom v Dobri vasi	IGRA „LAŽNIVEC“ Nastopajo: igralna skupina SPD „Srce“	SPD „Srce“ Dobri vasi

Tokrat na smučanje na Salzburško

Slovenska športna zveza letos vabi na smučarski tečaj v Salzburški „Športni center Amade“.
Enotedenski tečaj bo od **sobote 3. 2. do sobote 10. 2. 1990.** Prenosišče v hotelu Bischofsmütze v Filzmosu.
Cena: odrasli 4.650 šil., (dvo-posteljna soba), 4.450 šil., (tro-posteljna soba), otroci do 6 let 2.340 šil., otroci do 13 let 3.180 šil.
V ceni je vključenih 7 polpenzionov, avtobusni prevozi, 6-dnevna smučarska vozovnica, vstop v kopališče in savno, pouk v smučanju.
Prijave: Najkasneje do 12. januarja 1990 z naplačilom 1.000 šil., na konto SSZ 1-03.029.113 pri Posojilnici Celovec (BZ 39103).

MENJAVA DENARJA (VALUTE) dne 19. 12. 1989

	dobite (šil.)	plačate (šil.)
za 1 ameriški dolar	\$ 12,00	12,60
za 1 angleški funt	£ 18,90	20,10
za 100 franc. frankov	f 201,50	211,50
za 100 ital. lir	Lit 0,92	0,97
za 100 dinarjev	DIN 0,005	0,01
za 100 švic. frankov	sfr 773,50	793,50
za 100 holand. guldnov	Hfl 614,50	630,50
za 100 nemških mark	DM 695,30	712,30

Posredujeta: Posojilnica-Bank
Zveza-Bank, Celovec

LOTTO TOTO

3 5 23 29 35 45 (13)	122 112 X21 211
Joker: 708750 b.j.	Stava: 4:0, 0:2, 1:2, 3:0, b.j.
nobena šestica	10 dvanaestic 287.245.-
7 petic z dodatno štev. . . 542.846.-	352 enajstic 4.080.-
282 petic 20.212.-	4297 desetic 334.-
19.030 štiric 399.-	nobena stava
319.690 trojk 29.-	1 joker 2.444.933.-

Izbor uspešnice leta

in ples z ansamblom
HOT-HOT-HOT

Moderator: Marijan Velik

Torek, 26. 12. 1989 ob 20. uri
pri Šoštarju v Globasnici
Gost: YU-Madonna

Slovinci v Italiji

(Nadaljevanje s 4. strani)

„če se Evropa noče izneveriti svojemu večnacionalnemu bistvu, mora spoštovati predvsem svoje bogastvo različnosti – da bo vsak narod, velik ali majhen, v njej našel možnosti za svojo uveljavitev in razvoj.“

Palčič je s to izjavo zelo jasno opozoril italijansko vlado in tudi predsednika deželne vlade Furlanije-Juljske krajine Biasuttija, da zakonski osnutek italijanske vlade o zaščiti Slovencev v Italiji sicer predstavlja „končno toliko pričakovani premik z mrtve točke, da pa se Slovenci v Italiji ne morejo drugače izraziti kot da že sama delitev tržaških in goriških Slovencev od prebivalcev slovenskega izvora v videmski pokrajini, ki je nakazana že v naslovu zakona, predstavlja pravi kulturni, zgodovinski, jezikovni in znanstveni absurd.“ Nadalje je cilj zakonskega osnutka ministra Maccanica Slovence porazdeliti na kategorije. „Tako bi v mestih Trstu in Gorici Slovenci ne imeli nobenih pravic, gostota Slovencev naj bi se občasno preverjala in na tej osnovi bi se območja z zakonskimi pravicami Slovencev lahko spreminjala“, je dejal Palčič, ki je s tem v zvezi ostro kritiziral predsednika Biasuttija, ki je pred kratkim v Rimu zahteval celo nadaljnjo zožitev teritorija, ki je v osnutku zajet za uveljavljanje predvidene zaščite, ni pa predlagal črtanja preštevanja, kar bi moral glede na to, da je njegov deželni svet po srečanju Andreotti – Markovič izglasoval resolucijo proti preštevanju manjšin.

SLOVENSKI VESTNIK – ŠPORT

SLOVENSKI VESTNIK – ŠPORT

Že v prvem letu odbojkarice ŠK Dob zanesljivo vodijo

Z odbojko so začele iz navdušenja, Lojze Opetnik pa jih je kot trener pripeljal tako daleč, da letos prvič nastopajo v prvenstvu spodnje lige. To je ženska ekipa ŠK Dob (na sliki), ki je na najboljši

poti, da se že po prvem letu uspe kvalificirati za koroško odbojgarsko ligo. Po vseh letošnjih tekmah so dekleta iz Doba neporažene, višek pa je bila to soboto tekma proti ATSC Celovec. Dobljanke so

tekmice premagale kar s 3:0, poslastica pa je bila serija uspešnih servisov v tretjem nizu, ko so osvojile kar 13 točk zapored. Tako so torej tudi ženske iz Doba na najboljši poti, da se kot moška ekipa uvrstijo v koroški vrh.

Karate-sekcija SŠK Obir še deluje

Dolgo časa ni bilo kaj slišati o karate-dejavnosti SŠK Obir v Železni Kapli. Toda ta teden so kar trije športniki tega kluba opravili v Celovcu pri Koroški karate zvezi pomembne izpite. Sandra Kopasič in Jožef Jernej sta dosegla 4. KYU-stopnjo (KYU-izpiti so predstopnja za doseg moštvskega naslova DAN), Jožef Riegelnik pa je opravil 8. KYU, torej začetnega. Upamo, da bo prav ta razveseljiv dogo-

dek prispeval k pozitivni dejavnosti. Mogoče se bo mogoče navezati na izredne uspehe, ki sta jih želi predvsem Jana Jelen in Sandra Kopasič na koroških prvenstvih.

Tudi Dob II vodi

Poleg ženske ekipe je uspešno tudi drugo moštvo ŠK Dob. V koroški odbojgarski ligi vodi po zmagi proti ATSC (3:1) s štirimi točkami naskoka. V osnovnem tekmovanju sta na sporedu le še dve tekmici, tako da imajo Dobljani dobre izgleda, da kot prvi vstopijo v play-off.

Za slovo zmaga Olimpije – 3:0

Nogometni prvotilgaši so zaključili letošnji del prvenstva 1. jugoslovanske zvezne lige. Vodilni Dinamo je kar s 5:0 premagal Slobodo, uspešna sta bila tudi Crvena zvezda in Partizan, spodletelo pa je Hajduku. Ljubljanska Olimpija je za slovo – po štirih porazih – premagala moštvo Vardarja s 3:0 (2:0) in pristala na 12. mestu. Strelici golov Olimpije so bili Gliha (16.), Novak (37.) in Djukić (54.).

SAK-ples

26. 12. 1989,
hotel Obir, 20.00
Igra: Zmeda

Slovenski športniki leta 1989

Po dva urednika Slovenskega vestnika, Našega tednika in Slovenskega oddelka koroškega radia smo se sestali, da bi izbrali najboljše športnike leta 1989, ki so zbudili pozornost ne le slovenskega tiska in radia, temveč deloma tudi avstrijske in mednarodne javnosti.

To velja še v posebni meri za atletinjo Ani Müller-Klemenjak, ki je letos popravila kar celo vrsto avstrijskih rekordov, hkrati pa je osvojila tudi številna avstrijska in mednarodna odličja. Še posebej zaradi teh njenih uspehov so si bili predstavniki vseh uredniških enotni, da je bila Ani Müller-Klemenjak dejansko tudi simbol slovenskega športa na Koroškem, tako da jo upravičeno imenujemo za slovensko športnico leta 1989!

S tem je letos prehitela Francija Wiegeleja, ki se je sicer tudi letos obdržal v mednarodnem vrhu skakalcev na smučeh, a mu na tekmovanjih ni uspelo doseči povsem vrhunskih rezultatov. Tretje mesto boksarja Francija Wieserja pa je utemeljeno predvsem zaradi njegovih uspehov v tirolski ekipi v prvenstvu pa tudi z osvojitvijo lovorike avstrijskega viceprvaka.

Posebno razveseljivo pa je tudi, da uspehe slovenskih športnikov lahko ugotovljamo tudi v – za naše razmere – ne tako razširjenih športnih panogah. Tako sodi Martin Kušej med najboljše rokometase avstrijske B-lige. Zanj so se zanimali tudi v A-ligi, a je zaradi svoje gledališke angažiranosti ostal pri celovškem PSK. Njegove trajno dobre igre pa se zrcalijo tudi v našem izboru, kjer je uvrščen na 4. mesto. Med najboljšimi pa sta tudi dva „mlada“: Milan Oraže kot „uspešnejš leta“, Jana Jelen, ki se je uveljavila v splošnem razredu karate-prvenstev. Nekoliko prikrajšani so bili letos zimski športniki, tako tudi odlični sankalci SŠK Obir, ki pa zaradi pomanjkanja snega niso mogli tekmovati.

Pa tudi „mladi upi“, katere smo posebej točkovi, so dokazali, da jih lani nismo brez vzroka pohvalili. Peter Wrolich se še nadalje uveljavlja v kolesarskem športu. Tatjana Zablatnik je bila najboljša v svojem razredu smučarjev, Marko Wieser pa se je kot junior že uveljavil v prvi ekipi SAK. Njim pa sledijo mladi upi, ki so že dosegli svoje prve uspehe ob šahovnicah, namiznoteniskah mizah, v odbojki ali košarki, seveda pa tudi na smučarskih skakalnicah.

Ostaja torej le še iskrena želja, da bi svojo nadarjenost in prizadevnost na treningih naslednje leto lahko dokazali tudi na tekmovanjih, za letos pa se jim zahvaljujemo: radi smo poročali o njihovih uspehih, h katerim jim iskreno čestitamo!

Andrej Mohar

1. Ani Müller-Klemenjak (52 točk)
2. Franci Wiegele (46 točk)
3. Franci Wieser (31 točk)
4. Martin Kušej (18 točk)
5. Milan Oraže (16 točk)
6. Lojze Gallob (12 točk)
7. Lojze Sadjak (11 točk)
8. Zdravko Smrtnik (6 točk)
Štefan Kreutz (6 točk)
10. Lojze Opetnik (4 točke)
Jozi Amrusch (4 točke)
12. Marjan Oraže (2 točki)
Jana Jelen (2 točki)

Prepričljiva zmagovalka: Ani Müller-Klemenjak

2. Franci Wiegele

3. Franci Wieser

4. Martin Kušej

1989 v znamenju naših mladincev

1. Peter Wrolich

2. Tatjana Zablatnik

3. Danijel Užnik

4. Marko Wieser

1. Peter Wrolich (56 točk)
2. Tatjana Zablatnik (39 točk)
3. Danijel Užnik (37 točk)
4. Marko Wieser (20 točk)
5. Monika Matschnig (17 točk)
6. Marko Smrtnik (16 točk)
7. Martin Wiegele (12 točk)
8. Saša Kalan (9 točk)
9. Harald Wolte (8 točk)
10. Štefan Hribar (7 točk)
11. Kristijan Moser (5 točk)
12. Dunja Lukan (2 točki)
Oraže Silvana (2 točki)
Lucija Ottowitz (2 točki)
15. Marko Gallob (1 točka)
Marion Maloveršnik (1 točka)

Posebno priznanje vsem gimnazijskim ekipam

Na Zvezni gimnaziji za Slovence se nekateri profesorji zelo prizadevajo, da bi izurili dijake tudi v raznih športnih panogah. Njihove uspehe pa jim zavidajo po vsem Koroškem: odbojkarice, košarkarji, nogometaši, igralci namiznega tenisa, v vedno večji meri pa tudi mladi šahisti se uveljavljajo na raznih pokalnih tekmovanjih šolarjev. Za te uspehe smo igralcem in trenerjem podelili posebno priznanje. Seveda tudi v upanju, da bi se na gimnaziji uspeli razviti tako daleč, da bi z lastnimi moštvii nastopali na prvenstvih. Škoda je namreč, da se najboljši športniki porazdelijo po raznih klubih, ko pa bi imeli dejansko možnost, da tudi kot slovenski klubi požanjejo uspehe svojega prizadevanja in trdega dela.

Tudi košarkarji sodijo v koroški vrh.

V TEM TEDNU NA TELEVIZIJI

TV AVSTRIJA 1

TV AVSTRIJA 2

TV LJUBLJANA

Skrivnostna ozadja pokolov

Sobota, 23. 12. 1989, TV LJ1, 22.25 – Kraj dogajanja je London leta 1888 z vsjo svojo živahno „viktorijansko eksotiko“, z revščino na eni strani in velikim bogastvom na drugi. Na londonskem East Endu so se tedaj dogajale čudne in nevarne stvari: 31. avgusta je bila brutalno umorjena prostitutka, za njo pa v desetih tednih še štiri druge; njihova telesa so našli razmesarjena. Čeprav se je lotil preiskav tudi Scotland Yard, skrivnostnih ozadij ni mogel razkriti. Kdo je bil Jack Razparač? Nekoliko vpogleda nudi nadaljevanje.

Iščemo stik Tajnost: vrt

Ponedeljek, 25. 12. 1989, TV A2, 22.00 – V dnevnih počitka seveda na televiziji ne smejo manjkati futuristični filmi. Film, ki igra leto 2010, pa bi lahko po naj-novejših poskusih odkrivanja vesolja bil še kar realističen, če ga kar realističen, če ga Peter Hyams ne bi bil naravnal preveč v podpihovanje „hladne vojne v vesolju“. Tako tudi prvotno dobra zamisel skupne ekspedicije ameriških in sovjetskih vesoljcev k Jupitru preide kar kmalu v kičasto, surovo obračunavanje, polno podlih klišejev. Rezultat: take bodočnosti ne potrebujemo...

Sreda, 27. 12. 1989, TV A2, 20.15 – Labirinti, izdelani iz raznih grmov, kot okraski in zaščita luksuznih vil sredi najlepše angleške pokrajine, so priljubljen motiv večkatere kriminalke, pa seveda tudi filmu pa gre še za svet domišljije in radovednosti desetletne deklice, ki se je preselila po smrti staršev iz Indije k stricu, čudežnemu grofu v Anglijo. Skrivnostnim hrupom, ki zbujajo malo Mary sredi noči, se pridružuje torej prav taka radovednost odkriti tajnost vrta, v katerega ne sme. Jasno, da skuša razkriti ozadja.

Dokumenti: Stiller, Garbo, jaz

Torek, 26. 12. 1989, TV LJ2, 20.35 – Stiller v naslovu dokumentarca je Mauritz Stiller, sloviti švedski režiser nemega filma, Garbo je seveda Greta Garbo, velika igralka talo nemega kot zvočnega filma, za besedico „jaz“ pa se skriva Ruben Stiller, vnuk režiserjevega brata. Dokumentarec odkriva resnico o slavnem režiserju in njegovih povezavah z umetniki. Zasnovan je avtorsko, brez filmskozgodovinske premočrtnosti.

Nakopičeno: risanke za otroke

Sobota, 23. 12. 1989, TV LJ1, 14.35 – V božičnem času se veselijo televizijskih sporedov predvsem otroci: razne programske hiše jim nudijo kar celo vrsto risank in risanih filmov, med katerimi letos gotovo izstopa francoski film „Kralj in ptič“, enega najboljših animatorjev, Francoza Paula Grimaulta. V filmu kaže poetično risanko, ki prikazuje na eni strani svet tiranije, prisile, zatiranja v osebi nesimpatičnega, samopašnega kralja, na drugi strani pa svet svobode in prostosti, ki ga poseeblja ptič, ki gnezdi visoko na kraljevi palači.

PE
22. 12.

9.05 Podnajemnik; 10.30 Heinz v luni; 14.00 Svetnica in njen norec; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 S telesom in dušo; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Stari; 21.20 Dinastija – Denverjev klan; 22.05 Pogledi s strani; 22.15 Za ljubitelje filma; 22.45 Max Headroom; 23.35 Nevadski prepad; 1.05 Poročila.

16.35 Leksikon umetnikov; 16.45 Hotel; 17.30 Teleski; 18.00 Podnajemnik; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; Kulturni žurnal; 20.15 V sedlu med divjimi živalmi; 21.00 Knjiga meseca; 21.20 Za ljubitelje filmov; 21.50 Novo v kabaretu; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Šport; 22.50 Miti, mediji in Mahabharata; 23.45 Ganges.

10.10 Tednik; Alpe-Jadran; 11.30 E. Reitz: Domovina; 15.55 Žarišče; 16.30 Dnevnik; 16.50 Mozaik; 18.15 Spored za otroke: Parnik Kolombina; Pika Nogavička; 19.05 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 43 let pozneje; 20.50 Ulice San Francisca; 21.40 Dnevnik; 22.00 Spalnico okno; 23.50 Videostrani.

SO
23. 12.

9.05 Podnajemnik; 11.00 Dediščina Guldenburgov; 14.25 Vaški Casanova; 16.00 Otroški Wurlitzer; 17.30 Gledališče za otroke; 18.24 Božična zgodba; 19.00 2x7 – sedem dni sporeda na dveh kanalih; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Nos spredaj; 22.05 Mrtvi trdno spijo; 23.55 Aktualno; 1.20 Poročila; 1.25 Ekslibris.

14.05 Leksikon umetnikov; 15.30 Adventno petje; 16.00 Iz parlamenta; 17.00 Draga družina; 18.00 Podnajemnik; 18.30 Alpe-Jadran magazin; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Shajališče Trst; 21.55 Srčni list; 22.20 Športna reportaža; 23.30 Srce je adut; 23.30 Harry Belafonte v koncertu.

8.10 Otroška matineja: Radovedni taček; Lonček kuhaj; Ciciban, dober dan; O levu, ki je imel samo jagode rad; Parnik Kolombina; Najlepše pravljice sveta; 14.35 Kralj in ptič; 15.55 Žarišče; 16.30 Dnevnik; 16.50 Risanka; 16.55 Košarka; 19.05 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.30 Kolo sreče; 22.05 Dnevnik; 22.25 Jack Razparač.

NE
24. 12.

9.05 Anja in štirje letni časi; 10.30 Lutkovna igra; 11.00 Ne glej nazaj, sledi nam konj; 13.05 Luč v temo; 13.30 Božič v Evropi; 15.00 Otroški spored; 18.15 Rodil se je odrešenik; 19.00 Božične pesmi z vsega sveta; 19.30 Čas v sliki; Beseda ob svetem večeru; Luč v temo; 20.15 Božič s Frideriko von Stade; 22.15 Je mir mogoč?; 0.00 Prenos polnočnice.

9.00 Luč v temo; 19.30 Čas v sliki; 19.45 Beseda ob svetem večeru; 19.55 Luč v temo; 20.15 Annie; 22.15 Ali življenje ni lepo; 0.20 Garccon Kolega pride takoj; 2.00 Poročila; 2.05 Ekslibris.

8.40 Otroška matineja: Živ žav; Pika Nogavička; 10.00 Jack Razparač; 12.30 J. Dietl: Veliko sedlo; 13.30 Flashdance; 15.00 Vesela jesen '89; 16.30 Dnevnik; 16.50 Božično drevo; 18.25 Poljubi me, ljubezen moja; 19.30 Dnevnik; 19.59 Zrcalo tedna; 20.35 Ljubezen nam je vsem v pogubo; 21.35 Zdravo; 22.55 Poročila; 22.58 Polnočnica.

PO
25. 12.

9.05 Podnajemnik; 9.30 Gremo v Betlehem; 10.45 Božična maša; 11.55 Papežev božični nagovor in blagoslov Urbi et orbi; 14.20 Otroški spored; 18.00 Laura in Luis; 18.55 Najhitrejša miška Mehike; Loto; 19.30 Čas v sliki; 19.50 Jaslice v izlozbi; 20.15 Gospa Berta Garlan; 22.00 Body in Soul; 23.25 Inšpektor Lavardin ali pravičnost; Poročila.

9.00 Luč v temo; 15.15 Glavno je srečno; 16.45 Opazovalec ob oknu; 18.00 Na iskanju popolnosti; 18.30 Slika Avstrije; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Veselo okrajno sodišče; 20.15 V 80 dneh okoli sveta, v treh delih; 21.45 Aktualno; 22.00 Leto, v katerem navežemo stike; 23.50 Legenda morilca Toma; 1.30 Poročila; 1.35 Ekslibris.

9.10 Božič med muppetki; 11.00 Božična simfonija; 11.55 Prenos papežev božične poslanice; 14.55 Radost Evrope; 16.30 Dnevnik; 16.50 S piko okoli sveta; 18.05 Radovedni Taček: Zgodbe; Snežni mož in snežna ženička; 19.05 Risanka; Dnevnik; 20.05 Na zlatem ribniku; 21.55 Osmi dan; 22.35 Dnevnik; 22.55 Človek in glasba.

TO
26. 12.

13.35 Mozart in Da Ponte, v dveh delih; 14.35 Otroški spored; 18.55 Najhitrejša miška Mehike; 19.30 Čas v sliki; 19.50 Šport; 20.15 Zvezdniki v naneži; 22.05 Izgubljena jeza; 23.05 Mihael Heltau – Moj čas, v dveh delih; 0.05 Aktualno.

9.05 Kjer se poje, tam se ustavi; 10.00 Matere; 10.45 Veselje ob glasbi; 14.50 La fille mal gardee; 16.15 Božična zgodba; 17.30 Na iskanju popolnosti; 18.00 Šport; 18.30 Slika Avstrije; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Veselo okrajno sodišče; 20.15 Neskončna zgodba; 21.50 Aktualno; 21.55 Teh dveh ni moč ujeti; 23.40 Mike Hammer; 0.25 Poročila.

10.10 Ko se korenin zavemo; 15.55 Žarišče; 16.30 Dnevnik; 16.45 Poslovne informacije; 17.35 Videostrani; 17.40 Spored za otroke: Lonček kuhaj; Rok, rada te imam, Kaja; 18.40 Skrivnostni svet; 19.05 Risanka; 19.20 Dobro je vedeti; 19.30 Dnevnik; 20.05 Lepotec z otoka; 21.00 Dinar; 21.45 Dnevnik; 22.05 Divertimento in ES.

SR
27. 12.

9.05 Najhitrejša miška Mehike; 10.30 Zgodba brez konca; 13.10 Cesarjevi novi konji; 13.55 Čudež v San Francisku; 15.30 Otroški spored; 18.00 Laura in Luis; 18.55 Najhitrejša miška Mehike; 19.30 Čas v sliki; Vreme; Šport; 20.15 V 80 dnevih okoli sveta; 21.45 Pogledi s strani; 21.55 Sled druge žene; 23.35 Alfredo, Alfredo; Poročila.

16.50 Leksikon umetnikov; 17.00 Dežela in ljudje; 17.30 Podnajemnik; 18.00 Na iskanju popolnosti; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.30 Veselo okrajno sodišče; 20.15 Tajni vrt; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Šport 23.10 Mike Hammer; 23.55 Aktualno.

10.10 Mozaik; 15.55 Žarišče; 16.30 Dnevnik; 16.50 Svet na zaslonu; 17.30 Otroci glasbe; 18.00 Spored za otroke: Matija Valjavec; Pastir; Žogica Marogica; 18.40 Skrivnostni svet; 19.05 Risanka; 19.20 Dobro je vedeti; 19.30 Dnevnik; 20.05 Kolo sreče; 22.00 Dnevnik; 22.15 Videostrani; 22.20 Svet poroča; 23.15 Videostrani.

ČE
28. 12.

9.05 Podnajemnik; 10.30 V 80. dnevih okoli sveta; 13.50 Tajni komando R.O.T.S.; 15.30 Otroški spored; 18.00 Laura in Luis; 18.55 Najhitrejša miška Mehike; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Harald Junke: Dobrodošli v klubu; 21.45 Pogledi s strani; 22.00 Platno iz Irske; 0.05 Mike Hammer; 0.50 Poročila.

16.30 Leksikon umetnikov; 16.40 Srečna družina; 17.30 Podnajemnik; 18.00 Na iskanju popolnosti; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Veselo okrajno sodišče; 20.15 Šport – letni pregled; 21.15 Tizianovo svetovno gledališče; 22.35 Pogledi – uvidevnost – izgledi; Film po želji; Poročila.

10.10 Mozaik; 15.55 Žarišče; 16.30 Dnevnik; 17.15 Kakovost med zmoglostmi in hotenjem; 18.00 Spored za otroke: Najlepše pravljice sveta: Jaguarjevi diamanti; Ciciban, dober dan; 18.40 Skrivnostni svet; 19.05 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 E. Reitz: Domovina; 22.30 Tednik; 23.20 Dnevnik; 23.40 A. T. Linhart: Županova Micka.

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE

18.10–19.00

Petek, 22. 12. veselimo se!
Kulturna panorama leta 1989 (P. Zunder)

Sobota, 23. 12. 6.30–7.00 Voščila
Od pesmi do pesmi – od srca do srca (M. Hartmann)

Torek, 26. 12. 6.30–7.00 Voščila
„Enkrat je bil en škrat“ (L. Kupper)

Nedelja, 24. 12. 6.30–7.00 Voščila
Duhovna misel (žpk. H. Olip)

18.10–18.30 „Mesija je rojen –
Sreda, 27. 12. Glasbena sreda
Četrtek, 28. 12. Rož–Podjuna–Zilja

„Kulturna panorama leta“

22. 12. 1989: Če sodimo pravično, lahko ugotovimo, da je bilo leto 1989 na kulturnem področju zelo razvejano. V celotni kulturi dežele je imela slovenska kultura velik delež. Samo nekatera gesla: Izšle so pomembne knjige, tako literarne kot druge – lok je napet od „Slavimo Gospoda“ do „Oporoke časa“. Živahno se je predstavilo slovensko amatersko gledališče na Koroškem – od stilnih poizkusov do pravcati inovacij na odru. Gustav Januš je prejel častno nagrado dežele Koroške. V oddaji, ki jo bo pripravil Horst Ogris, boste lahko slišali povzetek najvažnejših dejanj kuturnega dela.

Božič na radiu

24. 12. – 18.10–18.30, 25. 12. – 6.30–7.00 in 18.10–18.30: „Sveta noč – blažena noč“, zapel jo bo Celovski zbor „Gallus“, bo zadonela 24. decembra ob 18.10. Pesem bo uvod v že tradicionalno oddajo na sveti večer, ko bo koroški škof dr. Egon Kapellari nagovoril vse, ki verujejo v božično skrivnost. Praznično oddajo 25. decembra bo pripravil Polde Zunder. Oddaji ob 6.30 je dal geslo „Neskončni je postal majhen“, zvečer ob 18.10 pa bo geslo „Mesija je rojen, veselimo se!“

Srečno novo leto

Slov. radijski spored bo leto končal veselo. Za zadnji dan je namreč uspelo pridobiti svetovno znano vedeževalko, ki bo pogledala v bodočnost in napovedala, kaj se bo zgodilo v naslednjih dvanajstih mesecih. Seveda pa v tem trenutku ni mogoče reči, če bodo njene napovedi razveseljive. Sicer pa bo prvega januarja v slovenski večerni oddaji mogoče slišati slovenske narodnostne politike in deželnega glavarja, ki bodo ocenili razvoj koroških Slovencev in voščili srečno novo leto.

	TV AVSTRIJA 1	TV AVSTRIJA 2	TV LJUBLJANA	TE DNI NA TELEVIZIJI
PE 29. 12.	9.05 Podnajemnik; 10.30 V 80 dnevih okoli sveta (2); 14.05 Štirideset stopinj v senci; 15.30 Otroški spored; 18.00 Laura in Luis; 18.55 Najhitrejša miška Mehike; 19.30 Čas v sliki; Kulturni žurnal; 20.03 Šport; 20.15 Kraj zločina; 21.50 Pogledi s strani; 22.30 Aktualno; 22.35 Sin Cezarja in Cleopatre; 0.15 Mike Hammer; 1.00 Poročila.	14.00 Leksikon umetnikov; 15.55 Hotel; 16.40 Srečna družina; 17.30 Podnajemnik; 18.00 Na iskanju popolnosti; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Veselo okrajno sodišče; 20.15 V sedlu med divjimi živalmi; 21.00 1989 – letni pregled; 22.00 Čas v sliki; 22.50 Mahabharata (1); Golem, kako je prišel na svet; 1.35 Poročila.	10.10 Mozaik; Tednik; E. Reitz; Domovina; 15.45 Videostrani; 15.55 Žarišče; 16.30 Dnevnik; 16.50 Tednik; 17.40 Spored za otroke: Deklica z zlatimi prsti; Pika Nogavička; 18.40 Skrivnostni svet; 19.05 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Idrija; 21.00 Ulice San Franciska; 21.50 Dnevnik; 22.10 Dva moža v mestu; 23.45 Videostrani.	 <p>Z elanom in pesmijo v zimo</p> <p>Sobota, 30. 12. 1989, TV A2, 20.15 – Oddaja ima naslov „Veselo v zimo“. Če bo res tako kot pripovedujejo vremenoslovci, pri nas ne bo zimskega razpoloženja. Zato pa bo v oddaji obilo snega in v tolažbo tistim, ki bi radi pripeli smuči in se se podali na snežene planjave. A v oddaji ne bo le sneg, bo tudi pesem in veselje, saj bomo slišali same mojstre interpretacij kot je Jose Carreras, Gabriele Jacoby, Marianne Mendt, Hill Reschl, med njimi tudi humorist Karl Merkatz in drugi. Oddajo je pripravil Peter Frölich.</p>
SO 30. 12.	9.05 Podnajemnik; 10.30 Tajni vrt; 14.10 Halo strežnik; 15.50 Mali pastir in veliki tat; 16.00 Otroški Wurlitzer; 17.05 Countdown; 17.30 Jana; 18.00 Laura in Luis; 19.00 2x7 – sedem dni sporeda na 2 kanalih; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 V 80 dnevih okoli sveta; 21.50 V letu zmaja; 0.05 Zvabljen v past; 1.40 Ekslibris.	12.15 Leksikon umetnikov; 15.00 Šport, smučarski skoki; 15.30 Gle dati v deželo; 16.15 Petek leta; 16.30 Matere; 17.30 Na iskanju popolnosti; 18.00 Šport; 18.30 Slika Avstrije; 19.00 Avstrija danes; 20.15 Veselo zimsko veselje; Aktualno; 21.50 Srčni list; 22.15 Športna reportaža; Mihael Heltau – moj čas; 23.45 Mednarodni jazz; 0.40 Poročila; Ekslibris.	8.10 Otroška matineja: Radovedni taček; Lonček kuhaj; Ciciban, dober dan; Matija Valjavec: Pastir; Deklica z zlatimi prsti; Najlepše pravljice sveta; 14.25 Zadnji samorog; 15.55 Žarišče; 16.30 Dnevnik; 16.50 Risanka; 18.40 Skrivnostni svet; 19.05 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.30 Križkrač; 22.05 Dnevnik; 23.10 Med dvema ženskama.	
NE 31. 12.	9.05 13. princa; 10.30 Potovanje brez povratka; 14.25 Vse za mačko; 16.20 Mono; 18.00 Ironimus '89; 18.30 X-Large; 19.15 Loto: žrebanje; 19.30 Čas v sliki; 19.50 Šport; 20.00 Nagovor kardinala Groerja; 20.15 Svoje čase „Zgodbe na Silvestrovo“; 21.40 Mikov Silvestrov skedenj; 0.30 Klub Silvester.	9.05 Kulturni obzornik; Singe Fuax; 11.00 ORF-stereokonzert; 13.00 Objemali so milijarde; 16.35 Skrivnost sedmih vrat; 17.15 Klub seniorjev; 18.00 Najhitrejša miška Mehike; 18.30 Slika Avstrije; Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; Nagovor kardinala Groerja; 20.15 Ubežniki; Cel Free-way stoji na glavi; 23.45 Rojstni dan; 0.00 Ob vstopu v novo leto.	8.25 Otroška matineja: Pika Nogavička; 8.55 Poletje v školjki; 10.25 Jack Razparač; 11.15 Ansambel Vlada Srednjaška; 12.40 J. Dietl: Veliko sedlo; 14.55 Kolo sreče; 16.50 Oblačni valček; 18.30 Skrivnostni svet; 19.00 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Povabljeni ste na gostijo; 20.25 Muppet show; 21.55 Ju hu huj; 1.40 Človek kot meduza.	
PO 1. 1.	13.35 Ironimus '89; 14.05 Najhitrejša miška Mehike; 14.30 Aladin; 16.00 Prometna vzgoja za otroke; 16.05 Lutkovna igra; 17.40 X-Large; 18.30 Lorentz in sinovi, v 12 nadaljevanjih; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Zastonj, burka; 23.00 Aktualno; 23.05 Sreča mirnega življenja; 23.30 Večer z Marlen Dietrich; 0.20 Poročila.	9.05 Zadnji kitajski cesar; 9.55 Pozdrav za Olgo; 11.05 Človek zna peti na različne načine; 12.15 Novoletni koncert Dunajskih filharmonikov; 13.30 Interšport-skakalna turneja; 16.15 Opazovalec ob oknu; 17.00 Na iskanju popolnosti; 17.30 Lindenstraße; 18.00 Najhitrejša miška Mehike; 18.30 Slika Avstrije; 18.55 Beseda ob novem letu.	8.20 Živ žav; Radovedni taček; 9.20 Višje od mavrice; 10.30 Poletje v školjki; 12.15 Novoletni koncert; 13.30 Smučarski skoki; 15.30 iz novoletnih programov 16.45 Ljubzen s tujcem; 18.30 Skrivnostni svet; 19.05 Risanka; 19.20 Dobro je vedeti; 19.30 Dnevnik; 20.05 King Kong; 22.40 Letni koncert Big Band; 23.40 Zveza.	
TO 2. 1.	9.05 Najhitrejša miška Mehike; 10.30 V 80 dnevih okoli sveta (3); 13.55 Klic volka; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Lorentz in sinovi; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Vrtovi Pozejdana (2); 21.07 Urna Gerdi; 22.00 Pogledi s strani; 22.10 Sled sokola; 23.45 Aktualno.	15.55 Leksikon umetnikov; 16.00 Šport – letni pregled; 17.30 Na iskanju popolnosti; 18.00 Najhitrejša miška Mehike; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Tista reč; 21.07 Zunanje politični report; 22.00 Čas v sliki; 22.20 Šport; 22.40 Klub 2; Poročila.	8.00 Živ žav; Sneženi mož; Zgodbe iz školjke; 11.55 Ninočka; 13.40 Ljotrca domačih; 15.10 Vrni se, Snoopy; 16.30 Dnevnik; 16.40 Poslovne informacije; 16.45 Poletno gledališče; 18.40 Skrivnostni svet; 19.05 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Lepotec z otoka; 21.05 Letni koncert Big Band; 22.30 Pogreb v Los Angelesu; Videostrani.	
SR 3. 1.	9.05 Najhitrejša miška Mehike; 10.30 Ubežniki; 13.25 Krakatoa; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi-ženske; 18.30 Lorentz in sinovi; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Dediščina Guldenburgov; 21.00 Extrablatt; 22.40 Pogledi s strani; 22.50 Hoja dobermana; 0.10 Aktualno.	16.55 Leksikon umetnikov; 17.00 Dežela in ljudje; 17.30 Na iskanju popolnosti; 18.00 Najhitrejša miška Mehike; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Sin dobre hiše; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Šport; 22.40 Mrtva iz Ostankina; 23.25 Schubert v Lichten-talu; 0.20 Aktualno.	9.00 Mozaik; Spored za otroke; Radovedni taček; 9.15 Davor show; Razbojnik in navihanci; 16.30 Dnevnik; 16.45 Najboljši ropot; 18.05 Spored za otroke: Jože Šmid: Dedek Ježek; M. Slana; Pinka Potepinka; 18.55 Risanka; 19.20 Dobro je vedeti; 19.30 Dnevnik; 20.05 Diplomiranec; 22.05 Dnevnik; 22.25 Večer v operi; Videostrani.	
ČE 4. 1.	9.05 Najhitrejša miška Mehike; 10.30 Extrablatt; 14.05 Divje in neukrotljivo; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Lorentz in sinovi; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Arena senzacij; 21.45 Pogledi s strani; 22.00 Če oče s sinom; 23.00 Aktualno; 23.05 Dolga smrt Stundmana Camerona; 1.10 Poročila.	12.55 Interšport – skakalna turneja; 16.40 Leksikon umetnikov; 16.45 Sledovi preteklosti; 17.30 Na iskanju popolnosti; 18.00 Najhitrejša miška Mehike; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Moja gejša; 22.10 Čas v sliki; 22.25 Šport; 22.50 Klub 2; Poročila.	9.00 Mozaik; 9.00 Spored za otroke: Šolska tv; 15.55 Žarišče; 16.30 Dnevnik; 16.45 Mozaik; 18.00 Spored za otroke: Najlepše pravljice sveta: Školjčno brdo; Ciciban, dober dan; 18.50 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 E. Reitz: Domovina; 21.40 Tednik; 22.45 Dnevnik; 23.05 G. Feydeau: Barillonova poroka, komedija; Videostrani.	

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE
18.10–19.00

Petek, 29. 12. jutro na Koroškem (glasb. oddaja) **18.10–18.30** Srečno novo leto!

Sobota, 30. 12. Od pesmi do pesmi – od srca do srca

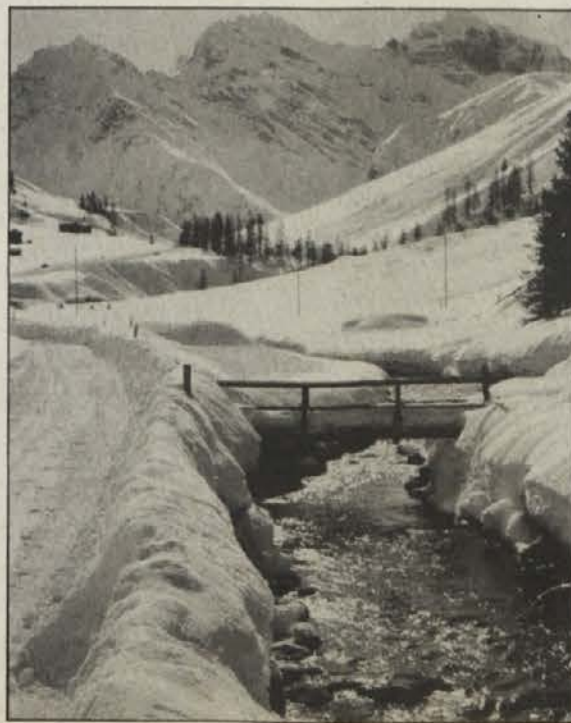
Torek, 2. 1. Pozitivno v zadnjem letu

Nedelja, 31. 12. 6.30–7.00 Voščila Duhovni nagovor **18.10–18.30** Na zdravje

Sreda, 3. 1. Melodije leta **Večerna 21–22** Koroški kulturni dnevi

Ponedeljek, 1. 1. 6.30–7.00 Dobro

Četrtek, 4. 1. Rož–Podjuna–Zilja

Geister I – Nenavadni izlet: v naravo... Lj. : Cankarjeva založba. – 79. str. : barvne ilustr. – (Zbirka Sprehodi v naravo)

Lenardič M. –Ekološka misel : zlata pravila življenja. – Lj.

SLOVENSKA ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA

Mikschallee 4, 9020 Celovec, telefon: (0 463) 32 385

Varstvo narave

Najhujše svetovne katastrofe. – Lj. : Delavska enotnost. – 198 str.

Požarnik H. –SOS za naravo in človeka : knjiga o varstvu narave in človeka. – Lj. : Domus. – 224 str. : barvne ilustr.

Naše okolje : revija varstva dobrin splošnega pomena in vrednot človekovega okolja.

Plut D. –Za ekološko svetlejši jutri. – Lj. : Zveza organizacij za tehnično kulturo Slovenije. – 139 str.

Pokrajinski učinki človekovih dejavnosti na življenjsko okolje : jugoslovansko posvetovanje z mednarodno udeležbo... Lj. : Inštitut za geografijo Univerze Edvarda Kardelja. – 312 str. – (Geographica Slovenica ; 19)

*VESEL BOŽIČ
IN SREČNO NOVO LETO
FROHE WEIHNACHTEN
UND EIN ERFOLGREICHES JAHR 1990*

Študijska knjižnica
DZ 05
SLOVENSKI
1989

070(436.5=863)

3005706

KOROŠKA OSREDNJA KNJIZNICA
RUVAC
CCB:SS *

ZVEZA

BANK

POSOJILNICA-BANK

Osnutek: Karl Vouk.